

NORME din 28 februarie 2024

de aplicare a [Legii nr. 360/2023](#) privind sistemul public de pensii

EMITENT • **GUVERNUL ROMÂNIEI**

Publicat în [MONITORUL OFICIAL nr. 171 din 1 martie 2024](#)

Data intrării în vigoare 01-03-2024

Notă

Aprobate prin [HOTĂRÂREA nr. 181 din 28 februarie 2024](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 171 din 1 martie 2024.

Capitolul I

Contractul de asigurare socială, declarația nominală de asigurare și declarația individuală de asigurare

Articolul 1

(1) În situațiile în care, pentru anumite perioade ulterioare datei de 31 martie 2001, stagiul de cotizare în sistemul public de pensii, respectiv veniturile brute lunare realizate pe baza cărora se determină punctajul lunar nu pot fi dovedite prin declarația privind evidența nominală a asiguraților și a obligațiilor de plată către bugetul asigurărilor sociale de stat, prevăzută de [Legea nr. 19/2000](#) privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, cu modificările și completările ulterioare, și/sau prin declarația nominală de asigurare sau se constată erori în cuprinsul acestor declarații, persoana în cauză sau reprezentantul legal al acesteia poate prezenta la depunerea cererii de pensionare la casa teritorială de pensii competentă alte documente doveditoare.

(2) Documentele doveditoare prevăzute la [alin. \(1\)](#) pot fi:

- a) carnetul de muncă, cu înregistrările efectuate potrivit legii, în original și în copie;
- b) certificate cu informații extrase din registrele generale de evidență a salariaților depuse de angajatori potrivit [art. 7 din Hotărârea Guvernului nr. 905/2017](#) privind întocmirea și completarea registrului general de evidență a salariaților, cu modificările și completările ulterioare;
- c) certificate/adeverințe eliberate în condițiile legii de Arhivele Naționale sau de către deținătorii legali ai arhivelor foștilor angajatori;
- d) hotărâri judecătorești prin care se reconstituie elementele necesare stabilirii drepturilor de pensie;
- e) alte documente prevăzute de lege privind stagiul de cotizare și veniturile brute lunare realizate.

(3) Documentele prevăzute la [alin. \(2\) lit. d\)](#) și [e\)](#) se prezintă în original sau în copie certificată, după caz.

(4) Prevederile [alin. \(1\)](#) și [\(2\)](#) se aplică numai în situațiile în care se dovedește că angajatorul sau entitatea asimilată angajatorului, precum și persoana juridică sau fizică plătitoare de venituri persoanelor prevăzute la [art. 6 alin. \(1\) lit. f\)](#), altele decât cele care depun declarație individuală de asigurare, se află în imposibilitatea de a întocmi și de a depune declarația nominală de asigurare sau declarația nominală de asigurare rectificativă, după caz. Dovada imposibilității angajatorului de a întocmi și de a depune declarația nominală de asigurare sau pe cea rectificativă a declarației nominale de asigurare se face prin document emis de registrul comerțului din care să rezulte faptul că acesta a fost radiat.

(5) Prin excepție de la prevederile [alin. \(1\)-\(4\)](#), în situația în care pentru anumite perioade de după 31 martie 2001 persoana în cauză sau reprezentantul legal al acesteia constată erori în cuprinsul declarațiilor prevăzute la [alin. \(1\)](#), în ceea ce privește datele de identificare ale asiguratului, respectiv nume, prenume, CNP, aceștia pot prezenta, în vederea rectificării acestor erori, ulterior datei constatării, la casa teritorială de pensii competentă orice alte documente doveditoare întocmite, în condițiile legii, de instituțiile abilitate.

Articolul 2

(1) Contractul de asigurare socială prevăzut la [art. 6 alin. \(2\) din Legea nr. 360/2023](#) privind sistemul public de pensii, denumită în continuare lege, se poate încheia de orice persoană care îndeplinește condițiile prevăzute la [art. 5 alin. \(1\)](#) și [\(2\) din lege](#), respectiv:

- este cetățean român, cetățean al altor state sau apatrid și are domiciliul sau reședința în România;
- este cetățean român, cetățean al altor state sau apatrid și nu are domiciliul sau reședința în România, dar îndeplinește condițiile prevăzute de instrumentele juridice internaționale la care România este parte pentru a fi asigurat al sistemului public de pensii.

(2) Contractul de asigurare socială prevăzut la [alin. \(1\)](#) se încheie în vederea obținerii pensiei pentru limită de vârstă sau, după caz, în vederea completării venitului asigurat utilizat la calculul acestei categorii de pensii.

Articolul 3

(1) Contractul de asigurare socială prevăzut la [art. 6 alin. \(3\) din lege](#) se poate încheia de orice persoană care îndeplinește condițiile prevăzute la [art. 5 alin. \(1\) și \(2\) din lege](#), respectiv:

- este cetățean român, cetățean al altor state sau apatrid și are domiciliul sau reședința în România;
- este cetățean român, cetățean al altor state sau apatrid și nu are domiciliul sau reședința în România, dar îndeplinește condițiile prevăzute de instrumentele juridice internaționale la care România este parte pentru a fi asigurat al sistemului public de pensii.

(2) Contractul de asigurare socială prevăzut la [art. 6 alin. \(3\) din lege](#) se poate încheia doar de persoanele care nu au calitatea de pensionari în sistemul public de pensii sau într-un sistem de asigurări sociale neintegrat acestuia, în țară, în statele membre UE sau în alte state cu care România aplică instrumente juridice internaționale în domeniul securității sociale.

(3) Perioada pentru care se poate încheia contractul de asigurare socială prevăzut la [alin. \(1\)](#) este de cel puțin o lună și de cel mult 6 ani calendaristici (72 de luni) anteriorii lunii încheierii contractului și este cuprinsă între data împlinirii vârstei de 18 ani și data împlinirii vârstei standard de pensionare.

(4) În perioada celor 6 ani calendaristici poate fi solicitată asigurarea pentru una sau mai multe perioade de timp, continue sau discontinue, situate în intervalul menționat la [alin. \(3\)](#).

(5) Perioadele pentru care persoana poate încheia contractul de asigurare socială prevăzut la [alin. \(1\)](#) sunt cele în care nu a realizat stagiul de cotizare sau stagiul asimilat stagiului de cotizare în sistemul public de pensii sau într-un sistem de asigurări sociale neintegrat acestuia, în țară, în statele membre ale UE sau în alte state cu care România aplică instrumente juridice internaționale în domeniul securității sociale.

(6) În perioada celor 6 ani se pot încheia și mai multe contracte de asigurare socială cu condiția ca perioadele de asigurare înscrise în acestea, cumulate, să nu depășească această perioadă.

(7) Contractul de asigurare socială prevăzut la [art. 6 alin. \(3\) din lege](#) poate fi încheiat și de către persoanele care, anterior intrării în vigoare a legii, au avut încheiate contracte de asigurare socială cu același obiect în baza altor acte normative.

(8) Perioada pentru care se încheie contractul de asigurare socială prevăzut la [alin. \(1\)](#) constituie stagiul de cotizare contributiv și se valorifică pentru obținerea pensiei pentru limită de vârstă.

Articolul 4

(1) Contractul de asigurare socială prevăzut la [art. 6 alin. \(2\) și \(3\) din lege](#) se încheie între persoana interesată sau, după caz, reprezentantul legal ori mandatarul acesteia, desemnat prin procură specială, și casa teritorială de pensii competentă în funcție de domiciliul sau reședința acestora.

(2) În situația în care persoana interesată nu și-a desemnat un reprezentant legal sau mandatar și nici nu mai are domiciliul sau reședința în România, încheie contractul de asigurare cu casa teritorială de pensii din raza ultimului domiciliu sau ultimei reședințe avut/avute în România.

(3) Contractul de asigurare socială se încheie în formă scrisă și produce efecte de la data înregistrării acestuia la casa teritorială de pensii.

(4) În situația în care contractul de asigurare socială prevăzut la [art. 6 alin. \(2\) din lege](#) se încheie direct de către persoana interesată, care urmează să beneficieze de asigurare, aceasta prezintă actul de identitate, în original și copie.

(5) În situația în care contractul de asigurare socială prevăzut la [art. 6 alin. \(3\) din lege](#) se încheie direct de către persoana interesată, care urmează să beneficieze de asigurare, aceasta prezintă actul de identitate, în original și copie, și declarația prevăzută în [anexa nr. 12 la lege](#) completată.

(6) În situația în care contractul de asigurare socială prevăzut la [art. 6 alin. \(2\) din lege](#) se încheie de către mandatarul persoanei care urmează să beneficieze de asigurare, acesta prezintă, pe lângă actul său de identitate, în original și copie, și procura specială întocmită, în condițiile legii.

(7) În situația în care contractul de asigurare socială prevăzut la [art. 6 alin. \(3\) din lege](#) se încheie de către mandatarul persoanei care urmează să beneficieze de asigurare, acesta prezintă, pe lângă actul său de identitate, în original și copie, declarația prevăzută în [anexa nr. 12 la lege](#) completată și procura specială, întocmită în condițiile legii.

(8) Obiectul procurii prevăzute la [alin. \(6\)](#) și [alin. \(7\)](#) îl constituie împuternicirea mandatarului de a încheia contractul de asigurare prevăzut la [art. 6 alin. \(2\) și/sau alin. \(3\) din lege](#), în numele mandantului, respectiv persoanei care beneficiază de asigurare, de a achita contribuția de asigurări sociale datorată de persoana asigurată și de a semna oricare documente pe care le presupun încheierea și executarea contractului de asigurare.

(9) Actele de identitate care se prezintă, în original și copie, la încheierea contractului de asigurare socială sunt, după caz:

- carte de identitate, carte de identitate simplă, carte electronică de identitate, carte de identitate provizorie sau buletin de identitate, aflate în termen de valabilitate;

- pașaport românesc sau străin, diplomatic, de serviciu, diplomatic electronic, de serviciu electronic, simplu, simplu electronic, simplu temporar sau titlu de călătorie, aflate în termen de valabilitate;
- orice alt document emis de statul al cărui cetățean este, prin care se face dovada identității persoanei și a cetățeniei -în cazul cetățenilor străini cu domiciliul în alt stat.

Articolul 5

- (1) Baza lunară de calcul al contribuției de asigurări sociale pentru persoanele care încheie contract de asigurare socială prevăzut la [art. 6 alin. \(2\) și \(3\) din lege](#) o constituie venitul lunar asigurat, înscris în acesta, care este ales de persoana interesată, cu respectarea prevederilor legii.
- (2) Venitul lunar asigurat înscris în contractul de asigurare socială prevăzut la [art. 6 alin. \(2\) și \(3\) din lege](#) poate fi modificat, din inițiativa asiguratului, prin încheierea unui act adițional la contractul de asigurare socială, al cărui model este prevăzut în [anexa nr. 13 la lege](#).
- (3) Actul adițional la contractul de asigurare socială produce efecte de la data înregistrării acestuia la casa teritorială de pensii competentă și are același regim juridic ca și contractul de asigurare socială.
- (4) Venitul lunar asigurat înscris în contractul de asigurare socială prevăzut la [art. 6 alin. \(2\) din lege](#) se modifică din inițiativa casei teritoriale de pensii competente, prin notificarea scrisă a asiguratului, ori de câte ori venitul lunar asigurat este mai mic decât cel prevăzut la [art. 33 alin. \(1\) din lege](#).

Articolul 6

- (1) În situația în care, pe parcursul derulării unui contract de asigurare socială prevăzut la [art. 6 alin. \(2\) și \(3\) din lege](#), asiguratul își schimbă domiciliul sau reședința, contractul de asigurare se preia de către casa de pensii teritorială în raza căreia și-a stabilit noul domiciliu sau noua reședință, prin încheierea unui act adițional la contractul de asigurare socială.
- (2) Preluarea contractului de asigurare socială de la o casă teritorială de pensii la alta nu presupune rezilierea /denunțarea acestuia de către casa teritorială de pensii la care a fost încheiat contractul de asigurare socială și nici încheierea unui nou contract de către casa teritorială de pensii care preia, ci doar o modificare a termenilor contractului încheiat inițial.
- (3) Asiguratul beneficiază de toate prestațiile de asigurări sociale stipulate în contractul de asigurare socială încheiat cu casa teritorială de pensii de la care s-a transferat.

Articolul 7

Constatarea rezilierii contractului de asigurare socială prevăzut la [art. 6 alin. \(2\) din lege](#), precum și a denunțării unilaterale a contractului de asigurare socială prevăzut la [art. 6 alin. \(2\) și \(3\) din lege](#) se face prin decizie a casei teritoriale de pensii competente, care are calitatea de asigurător.

Articolul 8

Contractul de asigurare socială prevăzut la [art. 6 alin. \(3\) din lege](#) încetează în termen de 1 an de la data încheierii acestuia.

Articolul 9

- (1) În situația în care, pe parcursul derulării contractului de asigurare socială încheiat în condițiile [art. 6 alin. \(3\) din lege](#), casa teritorială de pensii competentă constată că nu au fost respectate condițiile încheierii acestui contract de asigurare, care au fost asumate de asigurat prin declarația prevăzută în [anexa nr. 12 la lege](#), procedează la constatarea nulității contractului de asigurare socială
- (2) Restituirea sumei achitate cu titlu de contribuție de asigurări sociale se face conform [Legii nr. 207/2015 privind Codul de procedură fiscală](#), cu modificările și completările ulterioare, pe baza unei cereri de restituire depuse de asigurat.

Articolul 10

- (1) Persoanele asigurate la data de 31 august 2024, pe bază de contract de asigurare socială încheiat în condițiile [Legii nr. 19/2000](#) privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, cu modificările și completările ulterioare, sau în condițiile [Legii nr. 263/2010](#) privind sistemul unitar de pensii publice, cu modificările și completările ulterioare, își păstrează calitatea de persoane asigurate în sistemul public de pensii începând cu data de 1 septembrie 2024, fără a avea obligația încheierii unui nou contract de asigurare socială potrivit prevederilor [art. 6 alin. \(2\) din lege](#).
- (2) Asiguratul beneficiază de toate prestațiile de asigurări sociale stipulate în contractul de asigurare socială încheiat în condițiile [Legii nr. 19/2000](#), cu modificările și completările ulterioare, sau în condițiile [Legii nr. 263/2010](#), cu modificările și completările ulterioare.
- (3) Pentru persoanele prevăzute la [alin. \(1\)](#), venitul lunar asigurat înscris în contractul de asigurare socială se încadrează în limitele prevăzute la [art. 33 alin. \(1\) din lege](#).
- (4) Persoanelor prevăzute la [alin. \(1\)](#) le revin în continuare obligațiile stabilite de lege, în cazul asiguraților care se regăsesc la [art. 6 alin. \(2\) din lege](#).

Articolul 11

(1) Persoanele care realizează venituri din activități independente și/sau drepturi de proprietate intelectuală, pentru care se datorează contribuție de asigurări sociale, sunt asigurate în sistemul public de pensii, potrivit [Codului fiscal](#), fie pe baza declarației individuale de asigurare, fie pe baza declarației nominale de asigurare.

(2) În situația în care persoanele care realizează venituri din activități independente și/sau drepturi de proprietate intelectuală îndeplinesc condițiile pentru a fi asigurați ai sistemului public de pensii în baza declarației individuale de asigurare, vor depune acest formular la organul fiscal competent.

(3) În situația în care persoanele care realizează venituri din activități independente și/sau drepturi de proprietate intelectuală îndeplinesc condițiile pentru a fi asigurați ai sistemului public de pensii în baza declarației nominale de asigurare, persoana juridică sau fizică plătitoare de venituri depune declarația nominală de asigurare la organul fiscal competent.

Capitolul II

Stagiul de cotizare în sistemul public de pensii

Articolul 12

(1) Stagiul de cotizare contributiv în sistemul public de pensii pentru persoanele prevăzute la [art. 6 alin. \(1\) din lege](#) îl reprezintă perioadele pentru care s-au datorat contribuții de asigurări sociale.

(2) În situația asiguraților prevăzuți la [art. 6 alin. \(1\) lit. f\) din lege](#) care au depus declarația individuală de asigurare, dacă la definitivarea anului fiscal se constată că, la sfârșitul anului, în funcție de categoria de venit, venitul net anual determinat sau, după caz, venitul brut anual realizat ori normele anuale de venit determinate potrivit [Codului fiscal](#) sunt mai mici decât suma reprezentând 12 salarii de bază minime brute pe țară garantate în plată și aceștia au plătit contribuție de asigurări sociale, stagiul de cotizare contributiv se determină prin raportarea venitului pentru care s-a achitat contribuția de asigurări sociale la salariul minim brut pe țară garantat în plată, în vigoare la data depunerii declarației fiscale.

(3) Stagiul de cotizare contributiv pentru persoanele asigurate pe baza contractului de asigurare socială se constituie din însumarea perioadelor pentru care s-a datorat și plătit, conform legii, contribuția de asigurări sociale.

(4) Stagiul de cotizare contributiv pentru persoanele prevăzute la [art. 6 alin. \(2\) din lege](#), asigurate pe baza contractului de asigurare socială, se determină prin raportarea sumelor plătite la cota de contribuție de asigurări sociale aplicată asupra bazei lunare de calcul al acestei contribuții, dacă la data rezilierii/denunțării unilaterale a acestui contract contribuția de asigurări sociale datorată nu este achitată în întregime.

(5) Stagiul de cotizare contributiv pentru persoanele prevăzute la [art. 6 alin. \(3\) din lege](#), asigurate pe baza contractului de asigurare socială, se determină prin raportarea sumelor plătite la cota de contribuție de asigurări sociale aplicată asupra bazei lunare de calcul al acestei contribuții, în vigoare la data încheierii contractului, dacă la data împlinirii termenului prevăzut la [art. 31 alin. \(3\) din lege](#) sau în cazul denunțării unilaterale a acestui contract contribuția de asigurări sociale datorată nu este achitată în întregime.

Articolul 13

(1) Perioadele de stagiul de cotizare prevăzute la [art. 13 lit. a\), c\) și d\) din lege](#) constituie stagiul de cotizare contributiv, astfel cum este definit la [art. 3 lit. r\) din lege](#).

(2) Perioadele necontributive prevăzute la [art. 13 lit. b\) din lege](#) reprezintă stagiul de cotizare, astfel cum este definit la [art. 3 lit. q\) din lege](#).

(3) Perioadele prevăzute la [art. 14 din lege](#) reprezintă perioade asimilate stagiului de cotizare, astfel cum este definit la [art. 3 lit. q\) din lege](#).

(4) Constituie stagiul de cotizare în condiții normale de muncă, necontributiv, perioadele suplimentare la vechimea în muncă/stagiul de cotizare prevăzute la [art. 15 din lege](#).

(5) Perioadele necontributive și perioadele asimilate stagiului de cotizare se valorifică la stabilirea prestațiilor de asigurări sociale în condițiile legii, dacă persoana a fost asigurată în sistemul public și a realizat stagiul de cotizare contributiv.

Articolul 14

(1) Stagiul minim de cotizare contributiv prevăzut la [art. 47 alin. \(2\) din lege](#) reprezintă perioada minimă de timp prevăzută de lege în care asigurații au realizat stagiul de cotizare contributiv pentru a beneficia de pensie pentru limită de vârstă.

(2) Stagiul minim de cotizare contributiv și stagiul complet de cotizare contributiv, prevăzute de lege, cuprind și perioada prevăzută la [art. 14 alin. \(1\) lit. e\) din lege](#).

(3) Începând cu data finalizării eşalonării prevăzute în [anexa nr. 5 la lege](#), stagiul minim de cotizare contributiv, stagiul complet de cotizare contributiv și vârsta standard de pensionare, prevăzute de lege, se majorează în funcție de evoluția speranței de viață din România.

(4) Majorarea prevăzută la [alin. \(3\)](#) referitoare la modificarea/creșterea stagiului minim de cotizare contributiv, a stagiului complet de cotizare contributiv și a vârstei standard de pensionare se va realiza, la un interval de maximum 3 ani, cu data finalizării eşalonării.

(5) În situația în care se constată o evoluție pozitivă a speranței de viață, Consiliul fiscal care monitorizează parametrii menționați la [alin. \(3\)](#), în baza unui raport, sesizează Guvernul în vederea modificării cadrului legal. În situația în care se constată o evoluție negativă a speranței de viață, parametrii menționați la [alin. \(3\)](#) își păstrează valorile prevăzute de lege.

(6) În situația în care evoluția pozitivă a speranței de viață menționată la [alin. \(5\)](#) este mai mică de o lună, parametrii menționați la [alin. \(3\)](#) își păstrează valorile prevăzute de lege.

(7) Începând cu data intrării în vigoare a legii, Consiliul fiscal întocmește un raport la fiecare 3 ani, după publicarea proiecțiilor Ageing Working Group, denumit în continuare AWG, prin care verifică și confirmă dacă există o evoluție a speranței de viață care să determine creșterea stagiului minim de cotizare contributiv, stagiului complet de cotizare contributiv și a vârstei standard de pensionare. În situația în care sunt identificate creșteri, Guvernul este obligat să ajusteze acești indicatori, în baza unui act normativ.

Articolul 15

Perioada pentru care se datorează contribuție de asigurări sociale în sistemul public de pensii se înregistrează în zile lucrate dintre cele lucrătoare, corespunzătoare condițiilor de muncă în care asiguratul își desfășoară activitatea, sau, după caz, în zile lucrătoare din numărul zilelor calendaristice, în cazul perioadelor de concedii medicale.

Articolul 16

(1) Stagiul de cotizare se determină și se exprimă în zile calendaristice.

(2) Modalitatea tehnică de transformare a zilelor lucrătoare în zile calendaristice, în vederea determinării stagiului de cotizare realizat, se face potrivit procedurii aprobate prin ordin al președintelui Casei Naționale de Pensii Publice, denumită în continuare CNPP, emis în termen de 30 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei hotărâri și care se publică în Monitorul Oficial al României.

Capitolul III

Pensiile din sistemul public de pensii

Articolul 17

În sistemul public de pensii au dreptul la pensie, cu îndeplinirea condițiilor prevăzute de lege, următoarele categorii de persoane:

a) asigurații prevăzuți la [art. 6 din lege](#);

b) elevii, ucenicii și studenții care au capacitatea de muncă diminuată din cauza bolilor profesionale sau accidentelor de muncă survenite în timpul și din cauza practicii profesionale;

c) persoanele care, la data solicitării drepturilor de pensie, nu mai au calitatea de asigurat;

d) urmașii persoanelor prevăzute la [lit. a\)-c\)](#), respectiv copiii și soțul supraviețuitor.

A. Pensia pentru limită de vârstă

Articolul 18

(1) Vârstele standard de pensionare, stagiile minime de cotizare contributive și stagiile complete de cotizare contributive pentru femei și bărbați sunt prevăzute în [anexa nr. 5 la lege](#).

(2) La determinarea stagiului minim de cotizare contributiv realizat prevăzut la [alin. \(1\)](#) se au în vedere pentru deschiderea dreptului la pensie, conform prevederilor [art. 162 din lege](#), și perioadele de stagiul de cotizare, respectiv vechimea în muncă sau vechimea în serviciu efectiv realizată în celelalte sisteme de asigurări sociale, neintegrate sistemului public de pensii.

Articolul 19

(1) Persoanele asigurate în sistemul public de pensii care îndeplinesc condițiile de înscriere la pensie pentru limită de vârstă, respectiv vârsta standard de pensionare și stagiul minim de cotizare contributiv prevăzute în [anexa nr. 5 la lege](#), începând cu data intrării în vigoare a legii, pot opta pentru acordarea pensiei pentru limită de vârstă sau continuarea activității în baza aceluiași contract individual de muncă/raport de serviciu, până la împlinirea vârstei de 70 de ani, în condițiile prevăzute de [art. 46 alin. \(2\) din lege](#).

(2) Prevederile [art. 46 alin. \(2\) din lege](#) nu se aplică în următoarele cazuri:

a) persoanelor care au îndeplinit condițiile de vârstă standard de pensionare și stagiul minim de cotizare/stagiul minim de cotizare contributiv anterior datei de 1 ianuarie 2024;

b) persoanelor care s-au pensionat anterior datei de 1 ianuarie 2024;

c) persoanelor care se vor pensiona ulterior datei de 1 ianuarie 2024, cu reducerea vârstei standard de pensionare, conform legii;

d) persoanelor care ulterior înscrierii la pensie pentru limită de vârstă, la vârsta standard de pensionare, continuă activitatea în baza unui alt contract individual de muncă/raport de serviciu.

Articolul 20

(1) Reducerea vârstelor standard de pensionare pentru persoanele care au realizat stagii de cotizare în condiții deosebite de muncă, în locuri de muncă încadrate în condiții deosebite prevăzute la [art. 27 din lege](#), se face corespunzător timpului efectiv lucrat în aceste condiții, din vârstele standard de pensionare prevăzute în [anexa nr. 5 la lege](#), cu respectarea condițiilor prevăzute la [art. 48 alin. \(1\) lit. a\) din lege](#).

(2) Reducerea vârstelor standard de pensionare pentru persoanele care au realizat stagii de cotizare în grupa I de muncă, potrivit legislației anterioare datei de 1 aprilie 2001, se face corespunzător stagiului de cotizare realizat în aceste condiții, din vârstele standard de pensionare prevăzute în [anexa nr. 5 la lege](#), cu respectarea condițiilor prevăzute la [art. 48 alin. \(1\) lit. b\) din lege](#).

(3) Reducerea vârstelor standard de pensionare pentru persoanele care au realizat stagii de cotizare în condiții speciale, în locuri de muncă încadrate în condiții speciale, prevăzute la [art. 28](#), precum și în locuri de muncă încadrate în condiții speciale conform legislației în vigoare în perioada 1 aprilie 2001 și până la intrarea în vigoare a legii, se face corespunzător stagiului de cotizare realizat în aceste condiții, din vârstele standard de pensionare prevăzute în [anexa nr. 5 la lege](#), cu respectarea condițiilor prevăzute la [art. 48 alin. \(1\) lit. b\) din lege](#).

(4) Reducerea vârstelor standard de pensionare potrivit [art. 48 alin. \(1\) lit. a\) și b\) din lege](#) se face numai în condițiile realizării stagiului complet de cotizare contributiv.

(5) Reducerea vârstelor standard de pensionare pentru stagiile de cotizare realizate în grupa I, grupa a II-a, condiții deosebite și condiții speciale de muncă, se acordă numai pentru stagiile de cotizare realizate în sistemul public de pensii.

Articolul 21

(1) În situația persoanelor care, anterior datei de 1 aprilie 2001, au desfășurat activitate cel puțin 50% în subteran sau în zona I de expunere la radiații, respectiv cel puțin 70% în zona II de expunere la radiații, dintre cele încadrate la [art. 28 alin. \(1\) lit. a\) și b\) din lege](#), stagiul de cotizare realizat în aceste condiții este egal cu timpul lucrat în regim normal de lucru, numai în vederea reducerii vârstei standard de pensionare.

(2) Reducerile vârstelor standard de pensionare prevăzute la [art. 49 alin. \(1\) din lege](#) se acordă cu condiția realizării stagiului de cotizare prevăzut la acest articol, pentru fiecare tip de condiție specială în parte.

(3) În situația persoanelor care au realizat stagii de cotizare în condiții speciale de muncă mai mici decât cele prevăzute la [art. 49 alin. \(1\)](#), respectiv la [art. 50 alin. \(1\) din lege](#), pentru fiecare tip de condiție specială în parte, reducerea vârstei standard de pensionare se realizează în condițiile [art. 48 alin. \(1\) lit. b\) din lege](#).

(4) În vederea aplicării reducerii vârstei standard de pensionare conform prevederilor [art. 49 și 50 din lege](#), nu este necesară îndeplinirea condiției privind realizarea stagiului complet de cotizare contributiv, prevăzut în [anexa nr. 5 la lege](#).

Articolul 22

(1) Reducerea vârstelor standard de pensionare potrivit [art. 48 din lege](#) se face numai în condițiile realizării stagiului complet de cotizare contributiv.

(2) Reducerile vârstelor standard de pensionare acordate asiguraților sistemului public de pensii, prevăzute la [art. 48 și art. 51 din lege](#), precum și cele prevăzute de alte acte normative cu caracter special, pot fi cumulate fără ca reducerea totală să fie mai mare de 11 ani.

Articolul 23

(1) Femeile care au născut și au crescut copii până la vârsta de 16 ani beneficiază, în condițiile legii, de reducerea vârstei standard de pensionare prevăzute în [anexa nr. 5 la lege](#) cu câte 6 luni pentru fiecare copil, respectiv maximum 3 ani și 6 luni pentru 7 și mai mulți copii.

(2) Dovada îndeplinirii condițiilor prevăzute la [alin. \(1\)](#) se face cu certificatul de naștere al copiilor și declarație pe propria răspundere că a crescut copii până la vârsta de 16 ani.

(3) De prevederile [alin. \(1\)](#) beneficiază și femeile care au adoptat și au crescut copii pe o perioadă de cel puțin 13 ani.

(4) Dovada îndeplinirii condițiilor prevăzute la [alin. \(3\)](#) se face cu certificatul de naștere al copiilor/hotărârea judecătorească definitivă prin care s-a încuviințat adopția și declarație pe propria răspundere că a crescut copii timp de cel puțin 13 ani.

Articolul 24

Pentru persoanele cărora le-au fost stabilite drepturi privind vechimea în muncă în condițiile prevăzute la [art. 1 alin. \(1\) lit. a\) - c\)](#) și [alin. \(2\) din Decretul-Lege nr. 118/1990](#) privind acordarea unor drepturi persoanelor persecutate din motive politice de dictatura instaurată cu începere de la 6 martie 1945, precum și celor deportate

în străinătate ori constituite în prizonieri, republicat, reducerea vârstelor standard de pensionare conform [art. 48 alin. \(1\) lit. c\) din lege](#) se face numai pentru anii întregi de privare de libertate, de deportare în străinătate după data de 23 august 1944 și/sau de prizonierat.

Articolul 25

(1) Reducerea prevăzută la [art. 52 din lege](#) se aplică persoanelor cu handicap care, la data solicitării pensiei, fac dovada acestui statut cu certificatul de încadrare în grad de handicap, emis în condițiile [Legii nr. 448/2006](#) privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

(2) În vederea aplicării [art. 52 din lege](#), certificatul de încadrare în grad de handicap conține obligatoriu:

- a) data dobândirii handicapului;
- b) gradul de handicap;
- c) mențiunea că handicapul este permanent;
- d) mențiunea că certificatul a fost emis pentru aplicarea [art. 52 din lege](#).

(3) Reducerea prevăzută la [art. 52 din lege](#) se face numai în situația realizării în condiții de handicap a stagiilor de cotizare contributive prevăzute de lege, în funcție de gradul de handicap.

(4) La calculul stagiului de cotizare contributiv, în vederea stabilirii eligibilității pentru acordarea pensiei conform dispozițiilor [art. 52 din lege](#), nu se iau în considerare perioadele de asigurare voluntară în baza unui contract de asigurare.

(5) Schimbarea ulterioară înscrierii la pensie a gradului de handicap nu afectează drepturile de pensie acordate, cu excepția cazului în care certificatul de încadrare în grad de handicap a fost anulat, în condițiile legii.

Articolul 26

(1) Prevederile [art. 53 din lege](#) se aplică persoanelor cu deficiență vizuală gravă care fac dovada acestui statut cu certificatul de încadrare în grad de handicap grav, emis în condițiile [Legii nr. 448/2006](#) privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, republicată, cu modificările și completările ulterioare, care cuprinde următoarele elemente: data ivirii handicapului, gradul de handicap, mențiunea că handicapul este permanent, precum și faptul că certificatul a fost emis în vederea aplicării [art. 53 din lege](#).

(2) Prevederile [art. 53 din lege](#) se aplică doar în condițiile realizării unui stagiul de cotizare contributiv de cel puțin o treime din stagiul complet de cotizare contributiv prevăzut în [anexa nr. 5 la lege](#).

Articolul 27

(1) Stagiile de cotizare realizate în locurile de muncă prevăzute la [art. 28 alin. \(1\) lit. d\) și f\) - l\) din lege](#) se consideră stagii de cotizare în condiții speciale de muncă numai dacă acestea se desfășoară în aceste condiții, pe toată durata programului normal de lucru dintr-o lună.

(2) Programul normal de lucru din luna respectivă pentru locurile de muncă prevăzute la [alin. \(1\)](#) este cel stabilit prin acte normative specifice domeniului respectiv de activitate.

(3) În situația în care, potrivit legii, unitățile prevăzute în [anexa nr. 3 la lege](#) își schimbă denumirea sau sediul ori se reorganizează, inclusiv prin preluarea în totalitate sau în parte a patrimoniului de către o altă societate, locurile de muncă avizate în condiții speciale, în care până la data la care au intervenit aceste modificări s-au desfășurat activitățile prevăzute în [anexa nr. 2 la lege](#), rămân în continuare încadrate în condiții speciale de muncă, dacă respectivele condiții de muncă se regăsesc la locurile de muncă de la noua societate.

(4) Controlul privind menținerea, conform avizului, a locurilor de muncă la noua societate se efectuează de către Inspekția Muncii, prin inspectoratele teritoriale de muncă, respectiv Comisia Națională pentru Controlul Activităților Nucleare (CNCAN).

(5) În situațiile prevăzute la [alin. \(3\)](#) și [\(4\)](#), angajatorul depune la casa teritorială de pensii „Nota privind locurile de muncă încadrate în condiții speciale/deosebite, după caz, potrivit Avizului reevaluat/reînnoit pentru încadrarea locurilor de muncă în condiții speciale/deosebite”, întocmită de către acesta, în conformitate cu modelul prezentat în [anexa nr. 1](#), și nota de constatare întocmită de către inspectoratul teritorial de muncă, respectiv CNCAN, din care să rezulte menținerea, conform avizului, a locurilor de muncă la noua unitate.

(6) Încadrarea asiguraților în locuri de muncă în care se desfășoară activitățile prevăzute expres în [anexa nr. 2 la lege](#) se face de către unitățile prevăzute în [anexa nr. 3 la lege](#), pe baza documentelor și evidențelor acestora, întocmite potrivit legii, din care rezultă că activitatea asiguraților s-a desfășurat numai în respectivele locuri de muncă, pe toată durata programului normal de lucru din luna respectivă.

Articolul 28

(1) Stagiile de cotizare realizate după intrarea în vigoare a legii, în locurile de muncă în condiții deosebite, potrivit [art. 27 alin. \(2\) din lege](#), se consideră stagii de cotizare în condiții deosebite de muncă, numai dacă acestea se desfășoară în condițiile în care s-au obținut avizele, respectiv pe durata programului normal de lucru.

(2) Programul normal de lucru prevăzut la [alin. \(1\)](#) este cel stabilit potrivit [Codului muncii](#).

(3) Locurile de muncă în condiții deosebite, prevăzute la [alin. \(1\)](#), sunt locurile de muncă pentru care au fost emise avize de încadrare în condiții deosebite și ulterior reînnoite și ale căror termene de valabilitate s-au

menținut și prelungit cu respectarea legislației anterioare intrării în vigoare a legii, acestea fiind considerate în locuri de muncă în condiții deosebite, potrivit legii, până la normalizarea, de către angajator, a condițiilor de muncă, dar nu mai târziu de 1 ianuarie 2035.

(4) În situația angajatorului care, după intrarea în vigoare a legii, își schimbă denumirea sau sediul ori se reorganizează, inclusiv prin preluarea în totalitate sau în parte a patrimoniului de către altă societate, fapt atestat prin documente justificative, locurile de muncă care, până la data la care au intervenit aceste modificări, sunt considerate în condiții deosebite potrivit [art. 27 alin. \(2\) din lege](#) rămân în continuare în aceste condiții, dacă respectivele locuri de muncă se regăsesc la noua societate.

(5) Controlul privind menținerea, respectiv reînnoirea avizului pentru locurile de muncă de la noua societate se efectuează de către Inspekția Muncii, prin inspectoratele teritoriale de muncă, respectiv CNCAN, conform competențelor fiecărei instituții.

(6) În situațiile prevăzute la [alin. \(3\)](#) și [\(4\)](#), angajatorul depune la casa teritorială de pensii „Nota privind locurile de muncă încadrate în condiții speciale/deosebite, după caz, potrivit Avizului reevaluat/reînnoit pentru încadrarea locurilor de muncă în condiții speciale/deosebite”, întocmită de către acestea, în conformitate cu modelul prezentat în [anexa nr. 1](#), și nota de constatare întocmită de către inspectoratul teritorial de muncă, respectiv CNCAN, din care să rezulte menținerea, conform avizului reînnoit, a locurilor de muncă la noua unitate.

(7) Nominalizarea asiguraților în locuri de muncă încadrate în condiții deosebite se face de către unitățile angajatoare, pe baza documentelor și evidențelor acestora, întocmite potrivit legii, din care rezultă că activitatea asiguraților s-a desfășurat numai în respectivele locuri de muncă, pe durata programului normal de lucru.

Articolul 29

(1) Salariații unui angajator denumit în condițiile prezentelor norme prestator, care efectuează, potrivit legii, activități dintre cele prevăzute în [anexa nr. 2 la lege](#), pe toată durata programului normal de lucru dintr-o lună, în locuri de muncă aparținând altei unități dintre cele prevăzute în [anexa nr. 3 la lege](#), denumit în condițiile prezentelor norme beneficiar, încadrate potrivit legii în condiții speciale, beneficiază pentru aceste perioade de prevederile [art. 28 alin. \(1\) lit. d\) din lege](#).

(2) În cazurile prevăzute la [alin. \(1\)](#), prestatorul depune, până la data de 25 a lunii următoare celei în care intervin aceste situații, la casa teritorială de pensii în a cărei rază de activitate își are sediul, originalul și copia documentului pe baza căruia, potrivit legii, funcționează, din care să rezulte că în obiectul de activitate este prevăzută și desfășurarea unor activități care se regăsesc în [anexa nr. 2 la lege](#), documentul original restituindu-se prestatorului după certificarea conformității copiei.

(3) În termenul prevăzut la [alin. \(2\)](#), prestatorul depune la casa teritorială de pensii, pe suport hârtie, lista cu asigurații care și-au desfășurat activitatea, pe durata programului normal de lucru din fiecare lună, numai în locurile de muncă încadrate, potrivit legii, în condiții speciale. Modelul listei cu asigurații este cel prevăzut în [anexa nr. 2](#).

(4) Lista prevăzută la [alin. \(3\)](#) se confirmă, în mod obligatoriu, prin semnătură și ștampilă de către beneficiar și este însoțită de avizul eliberat potrivit legislației în vigoare la acea dată.

(5) Contribuția de asigurări sociale prevăzută de lege pentru condiții speciale de muncă se datorează de către prestator.

(6) Atribuțiile de serviciu ce revin fiecărui asigurat, în funcție de sarcinile specifice de muncă, precum și perioadele în care un asigurat lucrează pe toată durata programului normal de lucru din luna respectivă numai în locuri de muncă încadrate în condiții speciale potrivit [art. 28 alin. \(1\) lit. d\) din lege](#) se stabilesc prin decizie a angajatorului. Această decizie este document justificativ pentru întocmirea declarațiilor nominale de asigurare sau, după caz, a declarațiilor rectificative.

(7) Orice modificare intervenită în legătură cu locurile de muncă încadrate în condiții speciale pentru care s-a obținut avizul menționat la [alin. \(4\)](#) se comunică de către angajator casei teritoriale de pensii în evidența căreia se află documentația depusă inițial.

Articolul 30

(1) Salariații unui angajator, denumit în condițiile prezentelor norme prestator, care efectuează, după intrarea în vigoare a legii, activități în locuri de muncă în condiții deosebite potrivit [art. 27 alin. \(2\) din lege](#), locuri de muncă aparținând altui angajator, beneficiază de încadrarea în condiții deosebite.

(2) Locurile de muncă în condiții deosebite prevăzute la [alin. \(1\)](#) sunt locurile de muncă ale căror avize de încadrare în condiții deosebite au fost reînnoite și ale căror termene de valabilitate au fost menținute și prelunghite cu respectarea legislației anterioare intrării în vigoare a legii.

(3) În cazurile prevăzute la [alin. \(1\)](#), prestatorul depune, până la data de 25 a lunii următoare celei în care intervin aceste situații, la casa teritorială de pensii în a cărei rază de activitate își are sediul, originalul și copia documentului pe baza căruia, potrivit legii, își desfășoară activitatea la locurile de muncă încadrate în condiții deosebite, ale beneficiarilor, în baza unui aviz reînnoit și al cărui termen de valabilitate a fost menținut și prelungit până la intrarea în vigoare a legii, considerat în condiții deosebite după această dată.

(4) În termenul prevăzut la [alin. \(3\)](#), prestatorul depune la casa teritorială de pensii în a cărei rază de activitate își are sediul, pe suport hârtie, lista cu asigurații care și-au desfășurat activitatea potrivit [alin. \(1\)](#) și [\(2\)](#), pe durata programului normal de lucru, numai în locurile de muncă în condiții deosebite potrivit legii. Modelul listei cu asigurați este cel prevăzut în [anexa nr. 2](#).

(5) Lista prevăzută la [alin. \(4\)](#) se confirmă, prin semnătură și ștampilă, de către beneficiar și este însoțită de avizul reînnoit, menținut și prelungit potrivit legislației în vigoare la acea dată.

B. Pensia anticipată

Articolul 31

În sensul [art. 58 alin. \(1\) din lege](#), stagiul complet de cotizare contributiv este cel prevăzut în [anexa nr. 5 la lege](#) și este realizat în sistemul public de pensii.

Articolul 32

(1) La stabilirea stagiului de cotizare contributiv, în vederea acordării pensiei anticipate, precum și la determinarea numărului total de puncte realizat, nu se iau în considerare perioadele de asigurare voluntară prevăzute la [art. 58 alin. \(2\) din lege](#).

(2) La stabilirea stagiului de cotizare contributiv prevăzut la [alin. \(1\)](#), în vederea stabilirii eligibilității pentru acordarea pensiei anticipate, precum și la determinarea numărului total de puncte realizat, se iau în considerare și perioadele prevăzute la [art. 14 alin. \(1\) lit. e\) din lege](#).

(3) Perioada de stagiul de cotizare de până la 5 ani realizată peste stagiul complet de cotizare contributiv, prevăzută de [art. 58 alin. \(1\) din lege](#), reprezintă stagiul de cotizare așa cum este definit la [art. 3 lit. q\) din lege](#), la care se adaugă și perioadele suplimentare la vechimea în muncă/stagiul de cotizare prevăzute la [art. 15 din lege](#).

Articolul 33

(1) Quantumul pensiei anticipate se stabilește din quantumul pensiei pentru limită de vârstă, prin aplicarea diminuării prevăzute la [art. 58 alin. \(3\) din lege](#).

(2) La calculul quantumului pensiei pentru limită de vârstă în vederea stabilirii quantumului pensiei anticipate se valorifică stagiul de cotizare realizat în sistemul public de pensii, inclusiv perioadele necontributive și perioadele asimilate prevăzute la [art. 14 din lege](#), cu excepția perioadelor de asigurare voluntară prevăzute la [art. 58 alin. \(2\) din lege](#).

Articolul 34

(1) Prin sintagma luni de anticipare se înțelege perioada cuprinsă între data acordării pensiei anticipate și data împlinirii vârstei standard de pensionare prevăzută în [anexa nr. 5 la lege](#) sau, după caz, data împlinirii vârstei standard reduse potrivit legii.

(2) Procentul de diminuare, prevăzut la [art. 58 alin. \(3\) din lege](#), se determină prin înmulțirea numărului de luni de anticipare cu procentul de diminuare pentru fiecare lună de anticipare, prevăzut la tabelul nr. 4 din lege. Frațiunile de lună se întregesc la lună.

(3) Procentul de diminuare stabilit potrivit [alin. \(2\)](#) se menține până la data îndeplinirii condițiilor privind vârsta standard de pensionare sau vârsta standard redusă, potrivit prevederilor legale.

(4) La calculul diminuării prevăzute în tabelul nr. 4 al [art. 58 alin. \(3\) din lege](#) se utilizează rotunjirea matematică.

Articolul 35

(1) Până la data îndeplinirii condițiilor pentru acordarea pensiei pentru limită de vârstă, beneficiarul unei pensii anticipate poate opta pentru acordarea pensiei de invaliditate în condițiile legii.

(2) În situația prevăzută la [alin. \(1\)](#), pensia de invaliditate se acordă începând cu luna următoare celei în care pensionarul optează pentru aceasta, iar plata pensiei anticipate încetează cu aceeași dată.

C. Pensia de invaliditate

Articolul 36

(1) Pensia de invaliditate se cuvine persoanelor care au realizat stagii de cotizare contributive și care au capacitatea de muncă diminuată, dovedită prin decizie medicală asupra capacității de muncă, emisă de medicul expert al asigurărilor sociale.

(2) La stabilirea stagiului de cotizare, în vederea acordării pensiei de invaliditate, precum și la determinarea numărului total de puncte realizat, nu se iau în considerare perioadele de asigurare voluntară prevăzute la [art. 61 alin. \(2\) din lege](#).

Articolul 37

Încadrarea sau neîncadrarea într-un grad de invaliditate se face prin decizie emisă de medicul expert al asigurărilor sociale din subordinea Institutului Național de Expertiză Medicală și Recuperare a Capacității de Muncă, denumit în continuare INEMRCM.

Articolul 38

- (1) Pensia de invaliditate se acordă, dacă au realizat stagiul de cotizare contributiv, următoarelor categorii:
- a) persoanelor care au capacitatea de muncă diminuată din cauza accidentelor de muncă și bolilor profesionale potrivit legii;
 - b) persoanelor care au capacitatea de muncă diminuată din cauza altor boli și accidente care nu au legătură cu muncă;
 - c) persoanelor prevăzute la [art. 61 alin. \(4\) din lege](#).
- (2) Pensia de invaliditate se acordă elevilor, ucenicilor și studenților care au capacitatea de muncă diminuată, ca urmare a accidentelor de muncă sau bolilor profesionale survenite în timpul și din cauza practicii profesionale, chiar dacă nu au realizat stagiul de cotizare contributiv.
- (3) Perioadele de stagiul de cotizare, respectiv vechimea în muncă sau vechimea în serviciu efectiv realizată în celelalte sisteme de asigurări sociale, neintegrate în sistemul public de pensii, constituie stagiul de cotizare și se are în vedere la deschiderea dreptului de pensie de invaliditate, conform prevederilor [art. 162 din lege](#), doar în condițiile realizării unui stagiul de cotizare contributiv în sistemul public.

Articolul 39

- (1) Stagiul potențial se determină ca diferență între stagiul complet de cotizare contributiv prevăzut în [anexa nr. 5 la lege](#) și stagiul de cotizare, realizat până la data acordării pensiei de invaliditate.
- (2) În situația persoanelor prevăzute la [art. 61 alin. \(3\) din lege](#), stagiul potențial este egal cu stagiul complet de cotizare contributiv prevăzut în [anexa nr. 5 la lege](#), cu respectarea dispozițiilor [art. 66 alin. \(2\) din lege](#).
- (3) Stagiul potențial se determină în ani, luni și zile.

Articolul 40

- (1) În cazul persoanelor ale căror drepturi de pensie de invaliditate se deschid după data intrării în vigoare a legii, la schimbarea ulterioară a gradului de invaliditate, pensia corespunzătoare noului grad se stabilește conform prevederilor legii, valorificându-se totodată stagiile de cotizare realizate în perioada în care a beneficiat de pensie de invaliditate.
- (2) În situația prevăzută la [alin. \(1\)](#) nu se valorifică perioadele în care persoana a avut calitatea de asigurat în baza unui contract de asigurare conform [art. 61 alin. \(2\) din lege](#).

Articolul 41

- (1) Pensia de invaliditate se transformă din oficiu în pensie pentru limită de vârstă începând cu data îndeplinirii condițiilor pentru acordarea acesteia și se acordă cuantumul și numărul total de puncte realizat cel mai avantajos.
- (2) Condițiile pentru acordarea pensiei pentru limită de vârstă se consideră îndeplinite la vârsta standard de pensionare sau la vârsta standard redusă, în condițiile [art. 48 - 53](#), respectiv [art. 56 din lege](#), precum și la împlinirea vârstei standard reduse în condițiile prevăzute de alte acte normative.
- (3) În situația persoanelor care nu îndeplinesc condiția de stagiul minim de cotizare contributiv, trecerea în categoria pensionarilor pentru limită de vârstă se face din oficiu, la împlinirea vârstei standard de pensionare, păstrându-se cuantumul și numărul total de puncte realizat aferente pensiei de invaliditate.
- (4) În situațiile prevăzute la [alin. \(1\)](#) și [\(3\)](#), indemnizația de însoțitor prevăzută la [art. 67 din lege](#) se menține și pe durata acordării pensiei pentru limită de vârstă.

Articolul 42

- (1) Până la data îndeplinirii condițiilor pentru acordarea pensiei pentru limită de vârstă, beneficiarul unei pensii de invaliditate poate opta, la cerere, pentru acordarea pensiei anticipate în condițiile legii.
- (2) În situația prevăzută la [alin. \(1\)](#), pensia anticipată se acordă începând cu luna următoare celei în care pensionarul optează, iar plata pensiei de invaliditate încetează cu aceeași dată.
- D. Pensia de urmaș**

Articolul 43

- (1) Beneficiază de pensie de urmaș copiii și soțul supraviețuitor, în condițiile legii.
- (2) În cazul copiilor de peste 16 ani, pensia de urmaș se acordă dacă aceștia urmează studiile într-o formă de învățământ organizată potrivit legii, indiferent de nivelul ei, fără a depăși vârsta de 26 de ani.

Articolul 44

Vârsta de pensionare la care se face referire la [art. 75 alin. \(1\) din lege](#) este vârsta standard de pensionare prevăzută în [anexa nr. 5 la lege](#).

Articolul 45

- (1) Acordarea pensiei de urmaș prevăzute la [art. 76 alin. \(1\) din lege](#) nu este condiționată de data ivirii invalidității soțului supraviețuitor.

(2) Încadrarea în gradul I sau II de invaliditate a soțului supraviețuitor, în vederea obținerii pensiei de urmaș, se face de către medicul expert al asigurărilor sociale până la împlinirea vârstei standard de pensionare prevăzute în [anexa nr. 5 la lege](#).

Articolul 46

Pensia de urmaș prevăzută la [art. 77 și 78 din lege](#) poate fi acordată soțului supraviețuitor și după împlinirea vârstei standard de pensionare, prevăzută în [anexa nr. 5 la lege](#).

Articolul 47

Pensia de urmaș se stabilește prin raportare la pensia de invaliditate gradul I și în cazul în care decesul susținătorului a survenit înaintea îndeplinirii condițiilor pentru obținerea pensiei pentru limită de vârstă și acesta beneficia de pensie de invaliditate gradul II sau III sau pensie anticipată.

Articolul 48

Copiii și soțul supraviețuitor care au dreptul la o pensie proprie și îndeplinesc condițiile prevăzute de lege pentru obținerea pensiei de urmaș după susținătorul decedat pot opta pentru cea mai avantajoasă dintre acestea, plata drepturilor pentru care au optat efectuându-se cu luna următoare solicitării.

E. Calculul pensiilor

Articolul 49

(1) Quantumul pensiei se determină prin înmulțirea numărului total de puncte realizat de asigurat cu valoarea punctului de referință.

(2) La determinarea quantumului pensiei conform [alin. \(1\)](#) fracțiunile de leu se întregesc la un leu în favoarea pensionarului.

(3) La stabilirea valorii punctului de referință conform dispozițiilor [art. 84 alin. \(3\) din lege](#) se utilizează rotunjirea matematică.

Articolul 50

Punctajul anual al asiguratului se determină prin împărțirea la 12 a sumei punctajelor lunare realizate într-un an calendaristic, indiferent de numărul de luni de stagiul de cotizare realizat în anul respectiv.

Articolul 51

(1) Pentru perioadele de stagiul de cotizare realizate ulterior intrării în vigoare a legii, punctajul lunar al asiguratului se determină potrivit [art. 85 alin. \(7\) din lege](#), prin raportarea venitului brut lunar realizat sau, după caz, a venitului lunar asigurat, care a constituit baza de calcul al contribuției de asigurări sociale la câștigul salarial mediu brut utilizat la fundamentarea bugetului asigurărilor sociale de stat din anul respectiv.

(2) În situația asiguratului care contribuie la un fond de pensii administrat privat, punctajul lunar stabilit în condițiile legii se corectează cu raportul dintre cota de contribuție de asigurări sociale datorată la sistemul public de pensii de către asigurat, din care s-a dedus cota de contribuție aferentă fondului de pensii administrat privat și cota de contribuție prevăzută pentru persoanele fizice care obțin venituri din salarii sau asimilate salariilor sau pentru care există obligația plății contribuției de asigurări sociale.

Articolul 52

Punctajul lunar aferent perioadelor de stagiul de cotizare realizate în baza unui contract de asigurare încheiat conform [art. 6 alin. \(3\) din lege](#) se calculează prin raportarea venitului lunar asigurat la câștigul salarial mediu brut utilizat la fundamentarea bugetului asigurărilor sociale de stat din anul în care s-a încheiat contractul de asigurare socială.

Articolul 53

Numărul total de puncte realizat de asigurat, utilizat la calculul pensiei în sistemul public, se obține din însumarea punctajelor anuale ale acestuia și a numărului de puncte de stabilitate.

Articolul 54

(1) Numărul de puncte de stabilitate se acordă pentru stagiul de cotizare contributiv de peste 25 de ani contributivi realizați în sistemul public.

(2) Numărul de puncte de stabilitate se acordă și pentru fracțiuni de an astfel:

a) 0,50 puncte pentru fiecare an realizat peste 25 de ani până la 30 de ani inclusiv, 0,04167 puncte pentru fiecare lună, respectiv 0,00139 puncte pentru fiecare zi;

b) 0,75 puncte pentru fiecare an realizat peste 30 de ani până la 35 de ani inclusiv, 0,06250 puncte pentru fiecare lună, respectiv 0,00208 puncte pentru fiecare zi;

c) un punct pentru fiecare an realizat peste 35 de ani, 0,08333 puncte pentru fiecare lună, respectiv 0,00278 puncte pentru fiecare zi.

(3) Numărul de puncte de stabilitate nu se acordă pentru perioadele de stagiul de cotizare contributiv în care se cumulează pensia din sistemul public sau, după caz, pensia de serviciu acordată în baza unor legi cu caracter special, cu venituri asigurate conform legii.

(4) În vederea acordării numărului de puncte de stabilitate, perioadele de stagiul de cotizare contributiv în care o persoană a fost asigurată simultan în două sau mai multe sisteme de asigurări sociale, care au fost integrate în sistemul asigurărilor sociale de stat, precum și cele în care a desfășurat concomitent activitate la mai mulți angajatori, se iau în calcul o singură dată.

(5) La calcularea punctajelor anuale, a punctajelor lunare, a numărului de puncte de stabilitate și a numărului total de puncte realizat se utilizează 5 zecimale, prin rotunjire matematică la a 5-a zecimală.

Articolul 55

(1) Persoanele care au desfășurat activități în locuri de muncă încadrate în grupele I și a II-a de muncă, potrivit legislației anterioare datei de 1 aprilie 2001, cele care au desfășurat activități în locuri de muncă încadrate în condiții deosebite sau condiții speciale beneficiază de un număr suplimentar de puncte după cum urmează:

a) 0,25 puncte pentru fiecare lună, respectiv 0,00833 puncte pentru fiecare zi în care au desfășurat activități în locuri încadrate în grupa a II-a de muncă, potrivit legislației anterioare datei de 1 aprilie 2001, sau în locuri de muncă încadrate în condiții deosebite, potrivit legii;

b) 0,50 puncte pentru fiecare lună, respectiv 0,01667 puncte pentru fiecare zi în care au desfășurat activități în locuri încadrate în grupa I de muncă, potrivit legislației anterioare datei de 1 aprilie 2001, sau în locuri de muncă încadrate în condiții speciale, potrivit legii.

(2) Pentru persoanele care au realizat stagii de cotizare contributive în condiții speciale de muncă prevăzute la art. 28 lit. a) și b) din lege se acordă un punct suplimentar pentru fiecare lună, respectiv 0,03333 puncte pentru fiecare zi de stagiul de cotizare contributiv, realizat în aceste condiții.

Articolul 56

(1) Persoanele care îndeplinesc condițiile de acordare a pensiei pentru limită de vârstă prevăzute la art. 52 alin. (1) lit. a) sau pe cele de la art. 53 din lege beneficiază de 0,50 puncte suplimentare pentru fiecare lună, respectiv 0,01667 puncte suplimentare pentru fiecare zi de stagiul de cotizare contributiv realizat în condiții de handicap, respectiv deficiență vizuală gravă.

(2) Persoanele care îndeplinesc cumulativ condițiile de acordare a pensiei pentru limită de vârstă prevăzute la art. 52 alin. (1) lit. b) din lege beneficiază de 0,25 puncte suplimentare pentru fiecare lună, respectiv 0,00833 puncte suplimentare pentru fiecare zi de stagiul de cotizare contributiv realizat în condiții de handicap.

Articolul 57

La calculul pensiei pentru limită de vârstă, prevăzută la art. 52 alin. (1) din lege, la determinarea numărului total de puncte și a stagiului de cotizare realizat se valorifică și stagiul de cotizare realizat în baza unui contract de asigurare socială.

F. Stabilirea și plata pensiilor

Articolul 58

(1) Cererea de pensionare, însoțită de actele doveditoare, se depune la casa de pensii competentă teritorial, în funcție de domiciliul solicitantului, în termen de 30 de zile calendaristice de la data îndeplinirii condițiilor de pensionare.

(2) Solicitantul poate fi titularul dreptului de pensie, tutorele/ curatorul acestuia sau persoana căreia i s-a încredințat sau i s-a dat în plasament copilul minor.

(3) Cererea de pensionare prevăzută la alin. (1) poate fi depusă și prin mandatar, desemnat prin procură specială, la casa de pensii competentă teritorial în funcție de domiciliul solicitantului, cu excepția cererilor depuse în aplicarea instrumentelor juridice cu caracter internațional la care România este parte.

(4) Cererea de pensionare prevăzută la alin. (1), în cazul persoanei care are domiciliul exclusiv în străinătate, care nu intră sub incidența instrumentelor juridice cu caracter internațional la care România este parte, poate fi depusă și prin mandatar desemnat cu procură specială la casa teritorială de pensii competentă teritorial, în funcție de domiciliul mandatarului.

(5) Termenele prevăzute de lege pentru depunerea și soluționarea cererilor de pensionare se socotesc pe zile „libere”, în sensul că nu se iau în calcul ziua când încep să curgă și nici ziua în care s-au sfârșit. În situația în care ultima zi este o zi nelucrătoare, respectiv zi de sărbătoare legală, de repaus săptămânal sau când serviciul este suspendat, ca urmare a zilelor libere acordate în zile lucrătoare prin hotărâre a Guvernului, termenul se prelungește până la sfârșitul următoarei zile lucrătoare.

Articolul 59

(1) În cazul persoanelor care au locul de ședere obișnuită în state cu care România aplică instrumente juridice cu caracter internațional, regimul de depunere a cererii și a actelor doveditoare respectă dispozițiile prevăzute în aceste instrumente juridice.

(2) Prin domiciliul persoanei solicitante se înțelege locul unde o persoană își are locuința statornică sau principală și se dovedește cu actul de identitate, sub rezerva prevederilor [art. 5 alin. \(3\) din lege](#).

Articolul 60

Admiterea sau respingerea cererii de pensionare se face doar prin decizie emisă de casa teritorială de pensii, în termen de 45 de zile de la data înregistrării cererii la instituția competentă.

Articolul 61

(1) Actele la care se face referire la [art. 89 alin. \(2\) din lege](#), pentru pensia pentru limită de vârstă și pensia anticipată, sunt, după caz:

- a) cerere pentru înscrierea la pensie, prevăzută în [anexa nr. 3](#), respectiv în [anexa nr. 4](#);
- b) carnetul de muncă, în original și copie;
- c) carnetul de pensii și asigurări sociale pentru membrii CAP, în original și copie;
- d) carnetul de pensii și asigurări sociale pentru țăranii cu gospodărie individuală din zonele necooperativizate, în original și copie;
- e) carnetul de asigurări sociale pentru agricultori, în original și copie;
- f) alte acte prevăzute de lege privind vechimea în muncă sau vechimea în serviciu realizată;
- g) actele de stare civilă ale solicitantului, respectiv BI/CI, certificat de naștere și de căsătorie, în original și copie;
- h) livretul militar, în original și copie;
- i) diploma de absolvire a învățământului universitar însoțită de foaia matricolă sau de adeverință din care să rezulte durata normală, perioada studiilor și faptul că acestea au fost urmate la zi, în original și copie;
- j) dovada echivalării de către statul român a cursurilor desfășurate în cadrul unor instituții de învățământ universitar din străinătate;
- k) adeverința privind sporurile cu caracter permanent reglementate prin lege sau prin contractul colectiv /individual de muncă, în original;
- l) adeverința privind condițiile de muncă deosebite, speciale, în original;
- m) adeverință privind venitul brut realizat, întocmită conform modelului prevăzut în [anexa nr. 6 la lege](#);
- n) certificat de naștere copil, în original și copie;
- o) hotărârea judecătorească definitivă prin care s-a încuviințat adopția, în original și copie;
- p) adeverință eliberată de angajator/angajatori din care să rezulte că nu a optat pentru continuarea activității până la împlinirea vârstei de 70 ani, conform [art. 46 alin. \(2\) din lege](#), în original;
- q) procura specială, pentru mandatar, în original și copie;
- r) acte pentru dovedirea calității de beneficiar al [Decretului-lege nr. 118/1990, republicat](#), și/sau al [Legii recunoștinței față de eroii-martiri și luptătorii care au contribuit la victoria Revoluției române din Decembrie 1989, precum și față de persoanele care și-au jertfit viața sau au avut de suferit în urma revoltei muncitorești anticomuniste de la Brașov din noiembrie 1987 nr. 341/2004](#), cu modificările și completările ulterioare;
- s) adeverință eliberată de angajatorul/angajatorii la care își desfășoară activitatea, cu datele de identificare ale acestuia/acestora, în vederea informării cu privire la emiterea deciziei de pensie, conform [art. 93 alin. \(7\) din lege](#), în original;
- ș) declarație pe propria răspundere pentru determinarea locului de ședere obișnuită, în aplicarea [art. 5 alin. \(3\) din lege](#), prevăzută în [anexa nr. 5](#);
- t) alte acte întocmite potrivit prevederilor legale, prin care se dovedesc elemente necesare stabilirii drepturilor de pensie.

(2) Actele la care se face referire la [art. 89 alin. \(2\) din lege](#), pentru pensia de invaliditate, sunt, după caz:

- a) cerere pentru înscrierea la pensie, prevăzută în [anexa nr. 6](#);
- b) actele menționate la [alin. \(1\)](#);
- c) decizia medicală asupra capacității de muncă, în original;
- d) adeverința din care să rezulte data încetării plății indemnizației pentru incapacitate temporară de muncă /copia ultimului certificat de concediu medical sau, după caz, adeverință din care să rezulte data încetării calității de asigurat (original);
- e) copie a formularului pentru înregistrarea accidentului de muncă - FIAM, avizat de inspectoratul teritorial de muncă, în caz de accident de muncă;
- f) copie a fișei de declarare a cazului de boală profesională - BP2, avizată de direcția de sănătate publică, în caz de boală profesională;
- g) copie a documentului portabil A1 sau a unui certificat echivalent, care să ateste aplicarea legislației de securitate socială din România, în cazul în care accidentul de muncă s-a produs în alt stat membru al UE/SEE

/Elveția/Marea Britanie sau într-un alt stat cu care România aplică un instrument juridic bilateral în domeniul securității sociale.

(3) Actele la care se face referire la [art. 89 alin. \(2\) din lege](#), pentru pensia de urmaș, sunt, după caz:

- a) cerere pentru înscrierea la pensie, prevăzută în [anexa nr. 7](#);
- b) certificatul de deces al susținătorului decedat, în original și copie;
- c) actele menționate la [alin. \(1\)](#), pentru cazurile în care susținătorul decedat nu avea calitatea de pensionar;
- d) actele de stare civilă ale urmașilor și ale reprezentantului legal, după caz, în original și copie;
- e) decizia medicală asupra capacității de muncă, în original;
- f) adeverința de studii, în cazul urmașilor copii în vârstă de peste 16 ani, în original, sau, după caz, adeverință de studii tradusă și legalizată, în situația în care urmează studiile în străinătate, în original;
- g) actul doveditor al cauzei decesului, pentru acordarea pensiei de urmaș conform [art. 76 alin. \(2\) din lege](#), dacă decesul soțului susținător s-a produs ca urmare a unui accident de muncă sau a unei boli profesionale, în copie;
- h) copie a formularului pentru înregistrarea accidentului de muncă - FIAM, avizat de inspectoratul teritorial de muncă, în cazul în care decesul a fost cauzat de un accident de muncă;
- i) copie a fișei de declarare a cazului de boală profesională - BP2, avizată de direcția de sănătate publică, și copie a certificatului medical constatator al decesului, din care să rezulte că decesul a fost cauzat de boală profesională;
- j) copie a documentului portabil A1 sau a unui certificat echivalent, care să ateste aplicarea legislației de securitate socială din România, în cazul în care accidentul de muncă s-a produs în alt stat membru al UE/SEE /Elveția/Marea Britanie sau într-un alt stat cu care România aplică un instrument juridic bilateral în domeniul securității sociale.

(4) Obligația depunerii actelor necesare stabilirii drepturilor de pensie, conform legii, revine în exclusivitate solicitantului.

Articolul 62

Modelul de procură specială prevăzută la [art. 89 alin. \(1\) din lege](#) se aprobă prin Ordin al președintelui Casei Naționale de Pensii Publice, care se emite în termen de 30 zile de la data intrării în vigoare a prezentei hotărâri și care se publică în Monitorul Oficial al României. În situația în care procura specială nu este emisă în limba română, aceasta se prezintă tradusă și legalizată.

Articolul 63

(1) În situația prevăzută la [art. 90 alin. \(4\) lit. a\) din lege](#), prezentarea dovezii încetării calității de asigurat este necesară doar în situația persoanelor pentru care medicul expert, prin decizia medicală asupra capacității de muncă, nu confirmă posibilitatea desfășurării activității profesionale.

(2) În cazul persoanelor care nu se află în situația prevăzută la [alin. \(1\)](#) și care la data emiterii deciziei medicale asupra capacității de muncă nu beneficiau de indemnizație pentru incapacitate temporară de muncă, iar medicul expert confirmă posibilitatea desfășurării activității profesionale, pensia de invaliditate se acordă începând cu data înregistrării cererii.

Articolul 64

(1) Plata pensiei se suspendă începând cu luna următoare celei în care copilul beneficiar al pensiei de urmaș a împlinit vârsta de 16 ani, în cazul în care acesta nu face dovada continuării studiilor într-o formă de învățământ organizată potrivit legii.

(2) Plata pensiei de urmaș se suspendă cu data de 1 noiembrie a anului în curs, în situația copiilor urmași cu vârstă cuprinsă între 16-26 de ani, dacă nu fac dovada continuării studiilor într-o formă de învățământ organizată potrivit legii.

(3) Dovada continuării studiilor, în situațiile menționate la [alin. \(2\)](#), se prezintă casei teritoriale de pensii în termen de 10 zile de la data începerii anului școlar/universitar.

(4) În situațiile prevăzute la [alin. \(1\)](#) și [\(2\)](#), reluarea în plată a pensiei de urmaș se face de la data suspendării, respectiv de la data angajării în cazul copilului urmaș, medic rezident, potrivit prevederilor [art. 102 alin. \(1\) lit. d\) și j\) din lege](#), cu respectarea termenului general de prescripție.

Articolul 65

Cumulul pensiilor din sistemul public cu veniturile asigurate conform [Codului fiscal](#) sau în condițiile [Legii nr. 111 /2022](#) se face potrivit [art. 105 din lege](#).

Articolul 66

(1) Sumele cuvenite și neîncasate de către pensionarul decedat, prevăzute la [art. 107 alin. \(1\) din lege](#), se plătesc:

- a) soțului supraviețuitor;

- b) copiilor;
 - c) părinților;
 - d) în lipsa acestora, moștenitorilor, în condițiile dreptului comun.
- (2) Actele necesare în vederea acordării sumelor prevăzute la [art. 107 alin. \(1\) din lege](#), după caz:
- a) cerere, conform modelului prevăzut în [anexa nr. 8](#);
 - b) certificatul de deces, în original și copie;
 - c) actul de identitate al solicitantului, în original și copie;
 - d) actele de stare civilă ale solicitantului, din care să rezulte calitatea de soț/soție, respectiv gradul de rudenie cu decedatul, în original și copie;
 - e) certificatul de moștenitor, în original și copie.
- (3) În situația în care sumele cuvenite și neîncasate de către pensionarul decedat sunt solicitate de către moștenitori, în condițiile dreptului comun, plata se face numai în baza certificatului de moștenitor în care aceste drepturi sunt incluse în masa succesorală.
- (4) Sumele reprezentând drepturi de pensie cuvenite și neîncasate de către pensionarul decedat pot fi solicitate în termenul general de prescripție, calculat de la data decesului sau, după caz, de la data rămânerii definitive a hotărârii judecătorești de declarare a decesului.

Capitolul IV

Procedura de încadrare în grad de invaliditate, revizuirea medicală și contestarea deciziei medicale asupra capacității de muncă

A. Procedura de încadrare în grad de invaliditate

Articolul 67

- (1) În vederea stabilirii gradului de invaliditate, evaluarea capacității de muncă se face la cererea persoanei interesate, de către medicul expert al asigurărilor sociale din cadrul cabinetelor de expertiză medicală aflate în subordinea INEMRCM.
- (2) Evaluarea capacității de muncă în vederea acordării pensiei de invaliditate se face până la împlinirea vârstei standard de pensionare prevăzute în [anexa nr. 5 la lege](#).
- (3) Evaluarea capacității de muncă în vederea acordării pensiei de urmaș copiilor prevăzuți la [art. 74 lit. c\) din lege](#) se poate face și după împlinirea vârstei standard de pensionare, conform [anexei nr. 5 la lege](#).
- (4) În cazul persoanelor cu locul de ședere obișnuită pe teritoriul unui stat care intră sub incidența instrumentelor juridice internaționale la care România este parte, procedura de încadrare în grad de invaliditate se efectuează cu respectarea prevederilor respectivelor instrumente juridice.
- (5) În aplicarea instrumentelor juridice internaționale la care România este parte, la solicitarea instituției din statul în care persoana este înregistrată cu accident de muncă sau boală profesională, INEMRCM/medicul expert al asigurărilor sociale prevăzut la [alin. \(1\)](#) efectuează evaluarea/expertizarea capacității de muncă și emite rapoarte de expertiză medicală/rapoarte medicale, după caz.

Articolul 68

- (1) În vederea evaluării capacității de muncă, persoanele care solicită expertiza medicală a capacității de muncă în vederea încadrării lor în grad de invaliditate depun o cerere la cabinetul de expertiză medicală a capacității de muncă din subordinea INEMRCM, în funcție de domiciliul solicitantului, de către acesta, respectiv de către aparținător, în cazul persoanelor nedeplasabile.
- (2) În sensul prezentelor norme, prin aparținător se înțelege persoana identificată printr-un act de identitate și care depune în numele persoanei nedeplasabile documentele prevăzute la [art. 69](#).
- (3) În cazul persoanelor având locul de ședere obișnuită în străinătate, care intră sub incidența instrumentelor juridice internaționale la care România este parte, documentele medicale se transmit cabinetului de expertiză medicală de către casa teritorială de pensii competentă.
- (4) Cererea pentru expertiza medicală a capacității de muncă în vederea încadrării în grad de invaliditate este însoțită de documente medicale și se înregistrează la cabinetul de expertiză medicală a capacității de muncă, la data depunerii acesteia, respectiv la data primirii documentelor transmise de casa teritorială de pensii competentă, în cazul persoanelor prevăzute la [alin. \(3\)](#).
- (5) Cererea prevăzută la [alin. \(1\)](#) se depune cu cel puțin 45 de zile înainte expirării duratelor maxime de concediu medical prevăzute de lege. Medicul curant acordă concediul medical necesar în vederea finalizării procedurii de expertizare a capacității de muncă, în condițiile prevăzute de [Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 158/2005](#) privind concediile medicale și indemnizațiile de asigurări sociale de sănătate.
- (6) Cabinetele de expertiză medicală prevăzute la [alin. \(1\)](#) își desfășoară activitatea la sediul caselor teritoriale de pensii, în centre medicale, ambulatorii de specialitate sau în spitale, după caz. Listele cu privire la locația

respectivelor cabinete se afișează public, atât la sediul CNPP, INEMRCM și la sediile fiecărei case teritoriale de pensii, cât și pe site-urile acestora.

Articolul 69

- (1) Modelul cererii pentru expertizarea medicală a capacității de muncă este cel prevăzut în [anexa nr. 9](#).
- (2) Cererea prevăzută la [alin. \(1\)](#) este însoțită de următoarele acte, în original sau copie, certificate pentru conformitate cu originalul:
- a) actul de identitate;
 - b) documente medicale din care să rezulte afecțiunile prezentate și rezultatele investigațiilor, necesare pentru susținerea diagnosticului clinic și funcțional, respectiv forma clinică și stadiul evolutiv al bolii, care să evidențieze evoluția sub tratament și prognosticul recuperator;
 - c) adeverința eliberată de angajator, care să ateste numărul de zile de concediu medical, cumulat în ultimele 12 /24 de luni, cu menționarea datei ultimei zile de concediu medical;
 - d) documentul din care să rezulte cauza invalidității;
 - e) documentul care să ateste data ivirii invalidității, pentru cazurile prevăzute la [art. 74 lit. c\) din lege](#).
- (3) Documentele care atestă cauza invalidității sunt:
- a) formularul pentru înregistrarea accidentului de muncă - FIAM, avizat de inspectoratul teritorial de muncă, sau fișa de declarare a cazului de boală profesională - BP2, avizată de direcția de sănătate publică, după caz;
 - b) documente medicale eliberate de medicii de specialitate, care confirmă diagnosticul.
- (4) În situații motivate de imposibilitatea obiectivă a procurării documentelor originale, medicul expert al asigurărilor sociale poate accepta copii simple ale acestora, solicitând titularului documentelor o declarație pe propria răspundere din care să rezulte confirmarea exactității copiilor cu originalele pe care nu le mai deține.
- (5) Documentele medicale eliberate în alte state se acceptă numai însoțite de traducerea lor în limba română, efectuată de un traducător autorizat.
- (6) Medicul expert al asigurărilor sociale poate solicita și alte documente, respectiv livretul militar/adeverință emisă de centrul militar, certificatul de încadrare în grad de handicap și anexa acestuia, adeverință emisă de inspectoratul școlar.

Articolul 70

- (1) În situația în care medicul expert al asigurărilor sociale apreciază că, în vederea încadrării într-un grad de invaliditate nu sunt suficiente documentele medicale prezentate, acesta poate solicita completarea documentației medicale cu investigații sau examinări de specialitate suplimentare.
- (2) În situațiile prevăzute la [alin. \(1\)](#), termenul de emitere a deciziei medicale se prelungește cu maximum 30 de zile. Refuzul de a efectua investigații suplimentare, în termen de 30 de zile, atrage după sine respingerea cererii de încadrare în grad de invaliditate.
- (3) Investigațiile sau examinările de specialitate suplimentare se vor efectua în unități sanitare de specialitate cu care CNPP are încheiate contracte de prestări de servicii medicale.
- (4) Procedura de contractare și de selectare a unităților sanitare în vederea încheierii de contracte de prestări de servicii medicale, precum și obiectul acestor servicii medicale, în aplicarea prevederilor art. 65 din lege, se stabilesc prin ordin al președintelui CNPP, care se emite în termen de 30 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei hotărâri și care se publică în Monitorul Oficial al României.

Articolul 71

- (1) Pentru bolnavii cu afecțiuni psihice sau pentru bolnavii cu afecțiuni medicale grave ori care se află în risc de marginalizare și excluziune socială, medicul expert al asigurărilor sociale poate solicita efectuarea unei anchete sociale de către serviciul de asistență socială din cadrul primăriei de domiciliu sau reședință, respectiv la domiciliu, la locul de muncă, la unitatea sanitară, particularizată la caz, cu indicarea unor obiective necesare evaluării medicale.
- (2) Modelul anchetei sociale prevăzute la [alin. \(1\)](#) este cel prevăzut în [anexa nr. 10](#).

Articolul 72

- (1) După înregistrarea/completarea documentației medicale, medicul expert al asigurărilor sociale de la cabinetul unde a fost depusă cererea de expertiză medicală a capacității de muncă programează solicitantul pentru expertizare, în maximum 15 zile calendaristice.
- (2) Bolnavii netransportabili sunt expertizați pe baza documentației medicale. Medicul curant are obligația de a completa un referat medical detaliat, care să cuprindă date clinice și paraclinice pentru susținerea diagnosticului clinic și gravitatea afecțiunilor. În situația în care medicul expert al asigurărilor sociale apreciază că, în vederea întocmirii referatului medical este necesară prezența bolnavului netransportabil, acesta este transportat pentru examinare la sediul cabinetului de expertiză medicală a capacității de muncă, prin grija familiei/aparținătorului.

Articolul 73

(1) După examinarea persoanei care solicită încadrarea în grad de invaliditate și analizarea documentației medicale, medicul expert al asigurărilor sociale completează raportul de expertiză medicală a capacității de muncă și emite decizia medicală asupra capacității de muncă.

(2) În aplicarea [art. 62 alin. \(2\) din lege](#), în cadrul deciziei medicale asupra capacității de muncă, medicul expert al asigurărilor sociale are obligația să facă mențiuni cu privire la posibilitatea sau, după caz, imposibilitatea desfășurării anumitor activități profesionale.

(3) Decizia medicală asupra capacității de muncă se întocmește în 3 sau, după caz, 4 ori 5 exemplare. Un exemplar al deciziei medicale asupra capacității de muncă rămâne la dosarul medical. Celelalte exemplare se înmânează/se comunică persoanei expertizate, sub semnătură, cu consemnarea datei predării, urmând să le depună, după caz, la casa teritorială de pensii, la angajator, la inspectoratul teritorial de muncă, în cazul accidentului de muncă, sau la direcția de sănătate publică, în cazul bolii profesionale. Un exemplar rămâne în posesia persoanei expertizate.

(4) În cazul persoanelor care fac obiectul [art. 68 alin. \(3\)](#), decizia medicală prevăzută la [alin. \(3\)](#) se transmite casei teritoriale de pensii competente.

(5) Odată cu comunicarea/înmânarea deciziei medicale asupra capacității de muncă persoanei expertizate/casei teritoriale competente, cabinetul de expertiză medicală a capacității de muncă transmite și programul recuperator.

Articolul 74

Raportul de expertiză medicală a capacității de muncă, decizia medicală asupra capacității de muncă și programul recuperator vor fi semnate și parafate de medicul expert al asigurărilor sociale, înregistrate, datate și ștampilate de cabinetul de expertiză medicală a capacității de muncă emitent.

Articolul 75

(1) Programul recuperator este obligatoriu pentru persoana în cauză și pentru persoanele competente să îl aplice. Medicii curanți au obligația de a consemna măsurile recuperatorii efectuate de bolnavi în programul recuperator.

(2) Programul recuperator reprezintă un document medico-juridic necesar evaluării măsurilor luate în vederea îmbunătățirii restantului morfofuncțional și recuperării capacității de muncă, care să conducă la reinserția socioprofesională a pensionarilor de invaliditate.

Articolul 76

Casa teritorială de pensii comunică lunar cabinetelor de expertiză medicală a capacității de muncă situația persoanelor încadrate în grad de invaliditate și ale căror cereri au fost respinse din punct de vedere administrativ.

B. Revizuirea medicală

Articolul 77

(1) Revizuirea medicală a pensionarilor încadrați în grad de invaliditate se efectuează la termenul stabilit de medicul expert al asigurărilor sociale care are în evidență pensionarii.

(2) În cazul pensionarilor încadrați în grad de invaliditate, cu locul de ședere obișnuită pe teritoriul unui stat care intră sub incidența instrumentelor juridice internaționale la care România este parte, procedura de revizuire medicală se efectuează cu respectarea prevederilor respectivelor instrumente juridice.

Articolul 78

(1) Medicul expert al asigurărilor sociale, după examinarea medicală a persoanei în cauză și analizarea documentației medicale prezentate, completează concluziile medicale la revizuire și emite decizia medicală asupra capacității de muncă, în 3 exemplare.

(2) Documentația medicală pentru revizuirea medicală la termen cuprinde:

- a) referatul medical detaliat cu consemnarea stării prezente și evoluției bolii, a datelor clinice și paraclinice care susțin diagnosticul clinic, completat de către medicul curant, specialist pentru afecțiunile invalidante;
- b) rezultatele investigațiilor solicitate;
- c) biletele de ieșire din spital sau copii de pe foaia de observație clinică, pentru spitalizările recente, după caz;
- d) datele din fișa de dispensarizare a bolnavului, după caz;
- e) programul recuperator completat de către medicii curanți.

Articolul 79

La revizuirea medicală, medicul expert al asigurărilor sociale are în vedere modul de respectare a programului de recuperare a capacității de muncă a bolnavului, în perioada de valabilitate a deciziei.

Articolul 80

(1) La solicitarea pensionarului, revizuirea medicală se poate efectua și înainte termenului stabilit în decizia medicală a capacității de muncă, indiferent de gradul de invaliditate, dar numai până la împlinirea vârstelor standard de pensionare prevăzute în [anexa nr. 5 la lege](#), respectiv a vârstelor standard de pensionare reduse pentru obținerea pensiei pentru limită de vârstă.

(2) Cererile de revizuire pentru agravare sau ameliorare, împreună cu documentele medicale care atestă starea de sănătate, se depun la cabinetul de expertiză medicală a capacității de muncă, în funcție de domiciliul solicitantului.

(3) În cazul pensionarilor încadrați în grad de invaliditate cu locul de ședere obișnuită pe teritoriul unui stat care intră sub incidența instrumentelor juridice internaționale la care România este parte, revizuirea medicală se efectuează pe baza documentelor medicale transmise de instituțiile din străinătate și/sau de către beneficiar și se transmit cabinetului de expertiză medicală de către casa teritorială competentă.

Articolul 81

(1) La termenul de revizuire stabilit în decizia medicală, pensionarul încadrat în grad de invaliditate are obligația să se prezinte, fără a fi notificat, la cabinetul de expertiză medicală a capacității de muncă, în vederea revizuirii medicale.

(2) La termenul de revizuire stabilit în decizia medicală, pensionarul încadrat în grad de invaliditate are obligația să depună documentele medicale și rezultatele investigațiilor medicale solicitate de medicul expert al asigurărilor sociale, așa cum au fost menționate prin decizia medicală asupra capacității de muncă emisă la revizuirea medicală anterioară.

(3) Dacă pensionarul încadrat în grad de invaliditate este netransportabil și dovedește acest fapt prin documente medicale recente, acesta este obligat să anunțe cabinetul de expertiză medicală a capacității de muncă, până la termenul de revizuire stabilit. Expertizarea se face pe baza documentelor medicale recente trimise de către acesta la cabinetul de expertiză medicală a capacității de muncă. Medicul expert al asigurărilor sociale poate solicita efectuarea unei anchete sociale.

(4) În situația în care pensionarul încadrat în grad de invaliditate se prezintă cu întârziere la revizuirea medicală, aceasta se face la cerere.

(5) Revizuirea medicală a persoanelor internate în centre de îngrijire/sanatorii sau alte instituții similare, precum și a celor aflate în stare privativă de libertate se face pe baza referatului medical întocmit de medicul curant ori, după caz, pe baza documentelor medicale recente, solicitate prin decizia medicală asupra capacității de muncă emisă la revizuirea medicală anterioară.

Articolul 82

(1) În situația în care pensionarul s-a prezentat la revizuirea medicală și aceasta nu s-a putut efectua la termenul stabilit, din motive neimputabile pensionarului, revizuirea se efectuează la o dată ulterioară, dar nu mai târziu de sfârșitul lunii următoare termenului de revizuire stabilit.

(2) Prevederile [alin. \(1\)](#) se aplică și în situația în care pensionarul a comunicat, cel târziu până la termenul de revizuire stabilit, imposibilitatea prezentării la revizuirea medicală periodică, din motive neimputabile lui.

(3) În situațiile prevăzute la [alin. \(1\)](#) și [\(2\)](#), până la data emiterii deciziei medicale asupra capacității de muncă se menține același grad de invaliditate stabilit prin decizia anterioară.

(4) Pensionarul de invaliditate care optează pentru obținerea pensiei anticipate, conform [art. 72 alin. \(4\) din lege](#), are obligația să comunice medicului expert al asigurărilor sociale acest fapt.

Articolul 83

Cabinetele de expertiză medicală a capacității de muncă au obligația să comunice caselor teritoriale de pensii lista pensionarilor încadrați în grad de invaliditate, neprezenți la termenul stabilit pentru revizuirea medicală periodică, în vederea suspendării plății pensiei, potrivit legii, în două etape:

a) până la data de 25 a fiecărei luni, pentru persoanele neprezentate până la data de 20 inclusiv a lunii în care este stabilit termenul de revizuire;

b) în primele 5 zile ale lunii următoare, pentru persoanele neprezentate în perioada 21-31 a lunii în care este stabilit termenul de revizuire.

Articolul 84

(1) Nu mai sunt supuși revizuirii medicale pensionarii încadrați în grad de invaliditate care:

a) prezintă invalidități care afectează ireversibil capacitatea de muncă;

b) au împlinit vârstele standard de pensionare prevăzute de lege;

c) au vârsta mai mică cu până la 5 ani față de vârsta standard de pensionare și au realizat stagiul complet de cotizare contributiv, conform legii.

(2) În cazul persoanelor fără potențial recuperator, a căror dinamică a invalidității este staționară și pentru care revizuirile medicale nu mai aduc elemente noi în prognosticul de recuperabilitate, constatarea situațiilor prevăzute la [alin. \(1\) lit. a\)](#) se face numai cu avizul INEMRCM.

(3) Stabilirea încadrării în situațiile prevăzute la [alin. \(1\)](#) se face prin decizie medicală asupra capacității de muncă emisă de medicul expert al asigurărilor sociale.

Articolul 85

În aplicarea [art. 70 din lege](#), INEMRCM emite, după caz, rapoarte de expertiză medicală a capacității de muncă, avize de specialitate și decizii medicale asupra capacității de muncă.

C. Contestarea deciziei medicale asupra capacității de muncă

Articolul 86

(1) Decizia medicală asupra capacității de muncă poate fi contestată, în termen de 30 de zile calendaristice de la comunicare, la comisiile medicale regionale de contestații.

(2) Contestația se înregistrează la cabinetul de expertiză medicală a capacității de muncă emitent al deciziei medicale asupra capacității de muncă ce face obiectul contestației.

(3) Contestația, împreună cu dosarul medical al titularului, se înaintează comisiei medicale regionale de contestații competente, în termen de 3 zile lucrătoare de la data înregistrării.

Articolul 87

Pot face obiectul contestației orice elemente relevante pentru stabilirea dreptului la pensie de invaliditate, înscrise în decizia medicală asupra capacității de muncă.

Articolul 88

Decizia medicală emisă în soluționarea contestației înlocuiește decizia inițială și produce efecte de la data acesteia.

Articolul 89

La soluționarea contestației se au în vedere aceleași proceduri și criterii medicale ca și în cazul expertizării /evaluării capacității de muncă.

Articolul 90

(1) Deciziile comisiilor medicale regionale de contestații pot fi atacate la instanțele judecătorești competente în termen de 30 de zile calendaristice de la comunicare.

(2) Deciziile medicale asupra capacității de muncă prevăzute la [alin. \(1\)](#), necontestate în termen, rămân definitive.

Articolul 91

Deciziile medicale asupra capacității de muncă rămase definitive pot fi revizuite de către medicii experți ai asigurărilor sociale din cabinetele de expertiză medicală emitente, la sesizarea părții interesate, a organelor de control a INEMRCM sau în aplicarea deciziilor instanțelor judecătorești.

Articolul 92

Modelele documentelor emise de medicul expert al asigurării sociale se stabilesc prin ordin al președintelui CNPP, emis în termen de 30 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei hotărâri, la propunerea INEMRCM, și care se publică în Monitorul Oficial al României.

Capitolul V

Alte prestații de asigurări sociale

Articolul 93

(1) În sistemul public de pensii se acordă ajutor de deces, în cazul decesului asiguratului prevăzut la [art. 6 alin. \(1\)](#) și (2) [din lege](#), pensionarului sistemului public de pensii sau al unui membru de familie care nu era asigurat ori pensionar la data decesului.

(2) Ajutorul de deces se acordă și în cazul persoanei care, în ultimele 6 luni anterioare decesului, a avut calitatea de asigurat în sistemul public de pensii, indiferent de stagiul de cotizare realizat în această perioadă.

(3) Ajutorul de deces se acordă și în cazul decesului persoanei aflate în timpul concediului pentru creșterea copilului până la împlinirea vârstei de 2 ani, iar în cazul copilului cu handicap până la 3 ani, respectiv până la 7 ani, sau al unui membru de familie al acestuia, dacă, anterior intrării în concediu, persoana în cauză era asigurată obligatoriu potrivit prevederilor [art. 6 alin. \(1\) din lege](#).

Articolul 94

În cazul decesului asiguratului sau al pensionarului, ajutorul de deces se achită unei singure persoane, care dovedește cu documente că a suportat cheltuielile ocazionate de deces și care poate fi, după caz:

- a) soțul supraviețuitor;
- b) copilul;
- c) părintele;
- d) oricare altă persoană.

Articolul 95

(1) Dovada că au fost suportate cheltuielile ocazionate de deces se face prin orice mijloc de probă admis de lege, inclusiv cu declarație semnată olograf pe propria răspundere a solicitantului ajutorului de deces.

(2) Prin excepție de la [alin. \(1\)](#), în cazul persoanelor prevăzute la [art. 94 lit. d\)](#), dovada că au fost suportate cheltuielile ocazionate de deces se face prin orice mijloc de probă admis de lege sau prin declarație pe propria răspundere autenticată.

(3) Dispozițiile prevăzute la [alin. \(1\)](#) și [\(2\)](#) nu se aplică în cazul persoanei juridice.

Articolul 96

Ajutorul de deces se acordă, în condițiile legii, pentru membrii de familie:

a) soțul/soția;

b) copiii proprii, copiii adoptați, copiii aflați în plasament familial sau cei încredințați spre creștere și educare familiei, în vârstă de până la 18 ani sau, dacă își continuă studiile, până la terminarea acestora, fără a depăși vârsta de 26 de ani sau indiferent de vârstă, dacă și-au pierdut capacitatea de muncă înaintea vârstelor menționate;

c) părinții și bunicii oricărui dintre soți.

Articolul 97

(1) Dovada că membrul de familie nu era asigurat sau pensionar se face prin declarație olografă pe propria răspundere a celui care solicită ajutorul de deces.

(2) Solicitantul ajutorului de deces trebuie să facă dovada că avea calitatea de asigurat sau pensionar în sistemul public de pensii la data decesului membrului de familie.

Articolul 98

(1) În situația în care membrul de familie decedat era un copil în vârstă de până la 18 ani inclusiv, ajutorul de deces se acordă indiferent dacă era sau nu la studii.

(2) În cazul decesului copilului cu vârsta de peste 18 ani, fără a depăși 26 ani, ajutorul de deces se acordă dacă se afla în continuarea studiilor.

(3) În situația decesului copilului cu vârsta cuprinsă între 18 ani și 26 ani, care nu se afla în continuarea studiilor, precum și a copilului cu vârsta de peste 26 ani, ajutorul de deces se acordă dacă aceștia și-au pierdut capacitatea de muncă înaintea vârstei de 18 ani sau, dacă era în continuarea studiilor, până la terminarea acestora, fără a depăși vârsta de 26 ani.

(4) Dovada pierderii capacității de muncă în sensul [art. 112 alin. \(2\) lit. b\) din lege](#) se face cu un act medical emis sau vizat de medicul expert al asigurărilor sociale, prin care se atestă cauza care l-a făcut inapt pentru muncă și data ivirii acesteia.

Articolul 99

Ajutorul de deces se acordă pe baza următoarelor documente:

a) cerere pentru acordarea ajutorului de deces, potrivit modelului prevăzut în [anexa nr. 11](#);

b) certificat de deces, în original și copie;

c) act de identitate al solicitantului, în original și copie;

d) actele de stare civilă ale solicitantului, din care să rezulte calitatea de soț/soție, respectiv gradul de rudenie cu decedatul, în original și copie, după caz;

e) dovada că solicitantul a suportat cheltuielile ocazionate de deces, în original;

f) adeverință care să certifice că, la data decesului, membrul de familie cu vârsta cuprinsă între 18 și 26 de ani urma o formă de învățământ organizată potrivit legii, în original, după caz;

g) act medical emis sau vizat de medicul expert al asigurărilor sociale, prin care se atestă boala care l-a făcut inapt și data ivirii acesteia, în cazul copilului inapt în vârstă de peste 18 ani, în original, după caz;

h) dovada calității de asigurat în sistemul public de pensii, după caz;

i) declarație olografă pe propria răspundere a celui care solicită ajutorul de deces că membrul de familie, la data decesului, nu era asigurat sau pensionar, după caz;

j) procură specială, după caz;

k) extras de cont, după caz.

Articolul 100

(1) Cererea pentru acordarea ajutorului de deces se depune la casa teritorială de pensii competentă potrivit [art. 115 din lege](#).

(2) Ajutorul de deces se achită în termen de 3 zile lucrătoare de la solicitare de casa teritorială competentă și se decontează din bugetul asigurărilor sociale de stat la nivelul ajutorului de deces prevăzut la [art. 111 alin. \(4\) din lege](#), respectiv [art. 112 alin. \(4\) din lege](#).

(3) Termenul de 3 zile lucrătoare, prevăzut de lege, se calculează potrivit dispozițiilor din [Codul Civil](#), conform căroră, când termenul se stabilește pe zile, nu se ia în calcul prima și ultima zi a termenului. În situația în care ultima zi este o zi nelucrătoare, termenul se prelungește până la sfârșitul zilei lucrătoare ce urmează.

(4) Ajutorul de deces poate fi solicitat în termenul general de prescripție prevăzut de lege, calculat de la data emiterii certificatului de deces.

Articolul 101

(1) Ajutorul de deces prevăzut la [art. 111 și 112 din lege](#) poate fi achitat și către o persoană juridică, prin virament bancar, dacă face dovada ca a suportat cheltuielile ocazionate de deces.

(2) Ajutorul de deces prevăzut la [art. 111 din lege](#) se acordă în baza următoarelor documente:

- a) cerere pentru acordarea ajutorului de deces, potrivit modelului din [anexa nr. 12-a](#);
- b) certificat de deces în original și copie;
- c) împuternicirea persoanei care reprezintă persoana juridică, după caz;
- d) act de identitate al reprezentantului legal/împuternicitului al persoanei juridice;
- e) dovada că persoana juridică a suportat cheltuielile ocazionate de deces, în original, după caz;
- f) contract de prestări servicii cu persoana juridică, după caz;
- g) procură specială prin care persoana juridică este mandată să depună documentele și să încaseze ajutorul de deces, după caz;
- h) dovada că persoana care a mandatat persoana juridică a suportat cheltuielile de deces, după caz;
- i) dovada calității de asigurat, după caz;
- j) extras de cont.

(3) Ajutorul de deces prevăzut la [art. 112 din lege](#) se acordă în baza următoarelor documente:

- a) cerere pentru acordarea ajutorului de deces, potrivit modelului din [anexa nr. 12-b](#);
- b) procură specială prin care persoana juridică este mandată să depună documentele și să încaseze ajutorul de deces;
- c) certificat de deces în original și copie;
- d) împuternicirea persoanei care reprezintă persoana juridică, după caz;
- e) act de identitate reprezentant legal/împuternicit al persoanei juridice;
- f) actele de stare civilă ale asiguratului/pensionarului al cărui membru de familie a decedat din care să rezulte calitatea de soț/soție, respectiv gradul de rudenie cu decedatul, în original și copie, după caz;
- g) dovada calității de asigurat în sistemul public de pensii, după caz;
- h) dovada că asiguratul/pensionarul, al cărui membru de familie a decedat, a suportat cheltuielile ocazionate de deces, în original;
- i) declarație olografă pe propria răspundere că membrul de familie nu era asigurat sau pensionar;
- j) adeverință care să certifice că, la data decesului, membrul de familie cu vârsta cuprinsă între 18 și 26 de ani urma o formă de învățământ organizată potrivit legii (original), după caz;
- k) act medical emis sau vizat de medicul expert al asigurărilor sociale prin care se atestă boala care l-a făcut inapt și data ivirii acesteia, în cazul copilului inapt în vârstă de peste 18 ani, în original, după caz;
- l) contract de prestări servicii cu persoana juridică, după caz;
- m) extras de cont.

Articolul 102

(1) După efectuarea plății ajutorului de deces, la sediul casei teritoriale de pensii, plătitorul are obligația de a înscrie pe versoul certificatului de deces original, în baza căruia se solicită ajutorul de deces, mențiunea „ACHITAT”, data, semnătura și ștampila.

(2) În situația în care plata ajutorului de deces se face prin virament bancar sau prin mandat poștal, plătitorul are obligația de a înscrie pe versoul certificatului de deces original, în baza căruia se solicită ajutorul de deces, mențiunea „PLĂTIT prin virament bancar/mandat poștal”, data, semnătura și ștampila.

Articolul 103

Sumele încasate necuvenit cu titlu de ajutor de deces se recuperează, potrivit legii, pe baza deciziei emise de către casa teritorială de pensii, ce constituie titlu executoriu.

Capitolul VI

Dispoziții tranzitorii

Articolul 104

(1) Adeverințele prin care se atestă faptul că în anumite perioade, anterioare datei de 1 aprilie 2001, persoanele și-au desfășurat activitatea în locuri de muncă încadrate în grupele I și/sau a II-a de muncă se întocmesc potrivit modelului prevăzut în [anexa nr. 9 la lege](#), numai pe baza documentelor, verificabile, aflate în evidențele

angajatorilor, ale deținătorilor legali de arhive, precum și ale operatorilor economici autorizați de Arhivele Naționale pentru prestarea serviciilor arhivistice care au dreptul legal de a certifica aceste date conform [Legii Arhivelor Naționale nr. 16/1996](#), cu modificările și completările ulterioare.

(2) Deținătorii legali de arhivă sunt creatorii și deținătorii de documente, numiți operatori economici autorizați în prestarea de servicii arhivistice, pe care le prestează conform [Legii Arhivelor Naționale nr. 16/1996](#), cu modificările și completările ulterioare.

(3) Adeverințele nevalorificate la stabilirea și/sau recalcularea pensiilor, întocmite și eliberate anterior intrării în vigoare a [Ordinului ministrului muncii, familiei și egalității de șanse nr. 590/2008](#) pentru aprobarea [Procedurii](#) privind modul de întocmire și eliberare a adeverințelor prin care se atestă activitatea desfășurată în locuri de muncă încadrate în grupele I și/sau a II-a de muncă, potrivit legislației anterioare datei de 1 aprilie 2001, necesare stabilirii și/sau modificării drepturilor de pensie în conformitate cu prevederile [Legii nr. 19/2000](#) privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, cu modificările și completările ulterioare, prin care se atestă activitatea desfășurată în locuri de muncă încadrate în grupele I și/sau a II-a de muncă, potrivit legislației anterioare datei de 1 aprilie 2001, se utilizează la stabilirea și/sau modificarea drepturilor de pensie dacă îndeplinesc condițiile legale de valabilitate, chiar dacă nu sunt conforme cu modelul prevăzut la [alin. \(1\)](#).

(4) Adeverințele prin care se atestă faptul că în anumite perioade, anterioare datei de 1 aprilie 2001, persoanele și-au desfășurat activitatea în locuri de muncă încadrate în grupele I și/sau a II-a de muncă, emise anterior intrării în vigoare a legii, întocmite cu respectarea prevederilor legale, în vigoare la momentul emiterii, se valorifică la stabilirea și/sau recalcularea drepturilor de pensie.

(5) Pentru a putea fi valorificată, adeverința menționată la [alin. \(1\)](#) se completează în mod obligatoriu la toate rubricile prevăzute în modelul adeverinței din [anexa nr. 9 la lege](#).

Articolul 105

Adeverințele eliberate anterior intrării în vigoare a legii, pentru perioadele anterioare datei de 1 aprilie 2001, în care persoanele și-au desfășurat activitatea în locuri de muncă încadrate în grupa I de muncă, pe toată durata programului normal de lucru în fiecare lună, în locuri de muncă prevăzute la [art. 28 alin. \(1\) lit. d\) și f\) - j\) din lege](#), asimilate stagiului de cotizare în condiții speciale de muncă, întocmite cu respectarea prevederilor legale, în vigoare la momentul emiterii, se valorifică la stabilirea și/sau recalcularea drepturilor de pensie.

Articolul 106

(1) Se asimilează stagiilor de cotizare în condiții speciale perioadele anterioare datei de 1 aprilie 2001, potrivit [art. 133 alin. \(4\) din lege](#), în care asigurații au desfășurat potrivit prevederilor [art. 28 alin. \(1\) lit. d\) din lege](#) activități dintre cele prevăzute în [anexa nr. 2 la lege](#), pe durata programului normal de lucru din fiecare lună, numai în locurile de muncă avizate în condiții speciale din cadrul unităților prevăzute în [anexa nr. 3 la lege](#), activități încadrate, potrivit legislației anterioare acestei date, în grupa I de muncă.

(2) Prevederile [alin. \(1\)](#) se aplică și asiguraților care îndeplinesc cumulativ următoarele condiții:

a) au desfășurat activități dintre cele prevăzute în [anexa nr. 2 la lege](#);

b) au desfășurat activități numai în locuri de muncă din cadrul unor unități care, în urma reorganizării, inclusiv prin preluarea parțială a patrimoniului, se regăsesc la una dintre unitățile prevăzute în [anexa nr. 3 la lege](#);

c) anterior reorganizării, au încetat raporturile de muncă cu unitatea care a fost reorganizată.

(3) Dovedirea condițiilor prevăzute la [alin. \(2\)](#) se face cu carnetul de muncă, completat potrivit prevederilor [Decretului nr. 92/1976](#), și cu adeverințe eliberate, potrivit legii, de angajatorul la care a lucrat persoana respectivă sau, după caz, de instituția care a preluat arhivele acestuia. Modelul adeverinței este prevăzut în [anexa nr. 13](#).

Articolul 107

(1) Stagiul de cotizare realizat ulterior datei de 1 aprilie 2001, declarat în condiții speciale de muncă cu respectarea legislației anterioare intrării în vigoare a legii, se valorifică la stabilirea drepturilor de pensie în baza informațiilor preluate din declarațiile privind evidența nominală a asiguraților și din declarațiile nominale de asigurare depuse de angajatori.

(2) Stagiul de cotizare realizat ulterior datei de 1 aprilie 2001, declarat în condiții deosebite de muncă cu respectarea legislației anterioare intrării în vigoare a legii, se valorifică la stabilirea drepturilor de pensie în baza informațiilor preluate din declarațiile privind evidența nominală a asiguraților și din declarațiile nominale de asigurare depuse de angajatori.

(3) Locurile de muncă în condiții deosebite prevăzute la [art. 27 alin. \(2\) din lege](#) sunt locurile de muncă avizate în condiții deosebite și reînnoite prin aviz al Inspecției Muncii, respectiv CNCAN, al căror termen de valabilitate a fost menținut și prelungit până la intrarea în vigoare a legii, cu respectarea prevederilor legale în vigoare la momentul respectiv.

(4) Programul normal de lucru pentru locurile de muncă prevăzute la [alin. \(3\)](#) este cel stabilit prin acte normative specifice, prin contractul colectiv de muncă și/sau regulamentul intern, în condițiile legii, în funcție de sectorul de activitate sau de angajator, și care se desfășoară în condițiile în care s-au obținut avizele, respectiv pe durata programului normal de lucru.

Articolul 108

(1) Prin timp util la pensie realizat de agricultori, prevăzut la [art. 13 lit. c\) din lege](#), se înțelege perioada în care foștii membri cooperatori au realizat un volum de muncă în fostele unități agricole, potrivit prevederilor [Legii nr. 4/1977](#) privind pensiile și alte drepturi de asigurări sociale ale membrilor cooperativelor agricole de producție, calculat potrivit metodologiei utilizate la aplicarea Legii nr. 80/1992 privind pensiile și alte drepturi de asigurări sociale ale agricultorilor, republicată, cu modificările ulterioare.

(2) Timpul util la pensie realizat de foștii membri cooperatori se calculează în ani și se determină prin raportarea volumului total de muncă, exprimat în numărul de norme realizate în întreaga perioadă în care membrul cooperator a lucrat în fosta unitate agricolă cooperatistă, la cel mai mic număr de norme planificat a se realiza anual, din perioada respectivă, stabilit de adunarea generală a cooperativelor. Frațiunile de an se neglijează.

(3) Timpul util la pensie, determinat potrivit prevederilor [alin. \(2\)](#), nu poate depăși numărul anilor calendaristici în care membrul cooperator a prestat muncă în fosta unitate agricolă cooperatistă.

(4) Timpul util la pensie se determină pe baza datelor, elementelor și informațiilor conținute în carnetul de pensii și asigurări sociale pentru membri CAP și/sau în actele doveditoare eliberate de primăria care deține arhiva fostelor unități agricole cooperatiste, întocmite cu respectarea prevederilor legale referitoare la valabilitatea actelor doveditoare.

Articolul 109

În situația persoanelor asigurate potrivit [Legii nr. 5/1977](#) privind pensiile și alte drepturi de asigurări sociale ale țăranilor cu gospodărie individuală din zonele necooperativizate, timpul util la pensie se determină pe baza carnetului de pensii și asigurări sociale și reprezintă numărul anilor calendaristici în care s-a achitat contribuția minimă lunară de 40 lei.

Articolul 110

(1) Pentru perioadele de stagiu de cotizare contributiv realizat anterior datei de 1 aprilie 2001, la determinarea punctajelor lunare se utilizează venitul total lunar realizat, brut sau net, după caz, asupra căruia s-a datorat, potrivit legii, contribuția la bugetul asigurărilor sociale de stat.

(2) Venitul total lunar realizat prevăzut la [alin. \(1\)](#) se dovedește prin adeverință eliberată conform modelului prevăzut în [anexa nr. 6 la lege](#).

Articolul 111

(1) În cazul în care pentru anumite perioade de stagiu de cotizare contributiv realizat anterior datei de 1 aprilie 2001 nu se poate face dovada venitului total lunar realizat prevăzut la [art. 110 alin. \(1\)](#), la determinarea punctajelor lunare se utilizează salariile brute sau nete, după caz, în conformitate cu modul de înscriere a acestora în carnetul de muncă, precum și sporurile cu caracter permanent care, după data de 1 aprilie 1992, au făcut parte din baza de calcul al pensiilor conform legislației anterioare și care sunt înscrise în carnetul de muncă ori sunt dovedite cu adeverințe eliberate de angajatori, deținători legali de arhive sau operatori economici autorizați de Arhivele Naționale pentru prestarea serviciilor arhivistice, care au dreptul legal de a certifica aceste date, în original.

(2) Pentru perioadele de stagiu de cotizare realizat anterior datei intrării în vigoare a legii, punctajele lunare se determină în condițiile prevăzute de lege, prin raportare la câștigul salarial mediu brut sau net, după caz, comunicat de Institutul Național de Statistică, prevăzut în [anexa nr. 7 la lege](#).

Articolul 112

(1) La data intrării în vigoare a legii, pensiile stabilite pe baza legislației anterioare se recalculează prin înmulțirea numărului total de puncte realizat cu valoarea punctului de referință prevăzută la [art. 84 din lege](#).

(2) Numărul total de puncte realizat prevăzut la [alin. \(1\)](#) se obține prin însumarea punctajelor anuale realizate cu numărul de puncte de stabilitate acordate în baza [art. 85 alin. \(3\) din lege](#).

(3) Punctajele anuale realizate sunt cele calculate conform legislației în vigoare la data stabilirii/recalculării drepturilor de pensie, utilizate la determinarea numărului de puncte în procesul de evaluare a pensiilor din sistemul public, în baza prevederilor [art. 157 alin. \(2\) din Legea nr. 127/2019](#) privind sistemul public de pensii.

(4) Numărul de puncte de stabilitate prevăzut la [art. 85 alin. \(3\) din lege](#) se calculează pentru stagiul de cotizare contributiv realizat peste 25 de ani contributivi și nu se acordă pentru perioadele în care s-a cumulat pensia cu venituri asigurate conform legii.

(5) Numărul de puncte de stabilitate prevăzut la [art. 85 alin. \(3\) din lege](#) se acordă și pentru vechimea în muncă sau vechimea în serviciu efectiv realizată în sistemul pensiilor militare de stat, valorificată la stabilirea drepturilor de pensie în sistemul public de pensii, conform legislației în vigoare la data stabilirii/recalculării pensiei.

(6) În urma procesului de recalculare prevăzut la [art. 144 din lege](#), se acordă cuantumul mai avantajos și numărul total de puncte rezultat din recalculare.

Articolul 113

(1) Dovada stagiului de cotizare realizat în sistemul public de pensii pentru perioadele de vechime în muncă realizate până la data de 1 aprilie 2001 se realizează conform [art. 135 din lege](#), cu carnetul de muncă. În lipsa carnetului de muncă, dovada stagiului de cotizare realizat anterior datei de 1 aprilie 2001 se face și cu alte acte prevăzute de lege, respectiv prin adeverințe eliberate de angajatori, deținători legali de arhivă sau operatori economici autorizați de Arhivele Naționale, în original, cu condiția publicării pierderii carnetului de muncă în Monitorul Oficial, conform [Legii nr. 53/2003 - Codul muncii](#).

(2) În situația prezentării și a altor acte de vechime în muncă prevăzute de lege, pentru perioadele menționate la [art. 13 lit. a\) din lege](#), acestea vor cuprinde obligatoriu cel puțin următoarele elemente:

- a) denumirea angajatorului;
- b) datele de identificare a persoanei;
- c) perioada în care s-a lucrat, cu indicarea datei de începere și de încetare a raportului de muncă;
- d) funcția, meseria sau specialitatea exercitată.

(3) Pentru perioadele menționate la [art. 13 lit. a\) din lege](#), dovedirea venitului total lunar brut sau net, după caz, utilizat la determinarea punctajelor lunare, se face prin adeverință întocmită conform modelului prevăzut în [anexa nr. 6 la lege](#).

(4) Actele vor avea număr și dată de înregistrare, ștampila unității emitente, precum și semnătura celui care angajează unitatea sau a persoanei delegate în acest sens de conducerea unității.

(5) Adeverințele prin care se face dovada vechimii în muncă prevăzute la [art. 13 lit. a\) din lege](#), eliberate anterior intrării în vigoare a legii, pot fi valorificate dacă cuprind cel puțin elementele necesare prevăzute la [alin. \(2\)](#).

(6) În situația în care nu se prezintă adeverințe de venit întocmite conform [anexei nr. 6 la lege](#), pot fi valorificate la stabilirea punctajelor lunare adeverințele eliberate anterior datei intrării în vigoare a legii, prin care sunt dovedite salariile brute sau nete, după caz, în conformitate cu modul de înscriere a acestora în carnetul de muncă, precum și sporurile cu caracter permanent care, după data de 1 aprilie 1992 au făcut parte din baza de calcul al pensiilor, conform legislației anterioare datei de 1 aprilie 2001, dacă sunt întocmite conform dispozițiilor legale în vigoare la data eliberării.

Articolul 114

Angajatorii, deținătorii legali de arhive, precum și operatorii economici autorizați în vederea prestării de servicii arhivistice sunt direct răspunzători, în condițiile legii, de legalitatea, exactitatea și corectitudinea datelor, elementelor și informațiilor pe care le înscriu, în baza documentelor deținute, în adeverințele pe care le eliberează în vederea stabilirii, recalculării sau revizuirii drepturilor de pensie.

Articolul 115

(1) În situațiile menționate la [art. 139 alin. \(3\) din lege](#), sporurile cu caracter permanent care se pot valorifica la stabilirea și/sau recalcularea drepturilor de pensie sunt cele prevăzute în [anexa nr. 14](#).

(2) Adeverința prin care se dovedesc aceste sporuri cuprinde obligatoriu cel puțin următoarele elemente:

- a) denumirea angajatorului;
- b) datele de identificare a persoanei;
- c) perioada în care s-a desfășurat activitatea, cu indicarea datei de începere și de încetare a acesteia;
- d) funcția, meseria sau specialitatea exercitată;
- e) denumirea sporurilor, procentul sau suma acordată;
- f) perioada în care a primit sporul și temeiul legal în baza căruia s-a acordat.

(3) Adeverințele prevăzute la [alin. \(2\)](#) vor avea număr și dată de înregistrare, ștampila unității emitente, precum și semnătura celui care angajează unitatea sau a persoanei delegate în acest sens de conducerea unității.

(4) În ceea ce privește sporul pentru munca prestată în timpul nopții, adeverințele doveditoare ale acestuia vor fi eliberate cu respectarea modelului prevăzut în [anexa nr. 15](#).

Articolul 116

(1) Asigurații prevăzuți la [art. 143 alin. \(2\) din lege](#), care au contribuit cu 4% la Fondul pentru pensia suplimentară, vor prezenta adeverință din care să rezulte perioada în care s-a plătit această contribuție.

(2) Pentru perioadele anterioare datei de 1 aprilie 2001 în care o persoană a acumulat două funcții, la stabilirea punctajelor lunare se utilizează venitul total lunar realizat prevăzut de [art. 139 alin. \(1\) din lege](#) ori, în lipsa acestuia, salariile brute sau nete, după caz, inclusiv sporurile cu caracter permanent, prevăzute de [art. 139 alin. \(3\) din lege](#), corespunzătoare funcției de bază.

Articolul 117

(1) Pentru perioadele anterioare datei de 1 aprilie 2001 în care o persoană a fost asigurată simultan atât în sistemul de asigurări sociale de stat, cât și în alte sisteme de asigurări sociale, integrate în sistemul asigurărilor sociale de stat, la stabilirea punctajului lunar se utilizează venitul total lunar realizat, prevăzut de [art. 139 alin. \(1\) din lege](#), ori, în lipsa acestuia, salariile brute sau nete, după caz, inclusiv sporurile cu caracter permanent, prevăzute de [art. 139 alin. \(3\) din lege](#).

(2) Prin excepție de la prevederile [alin. \(1\)](#), în situațiile în care o persoană a fost asigurată simultan la sistemul de asigurări sociale pentru agricultori și la sistemul de asigurări sociale de stat, la stabilirea punctajului se cumulează veniturile asigurate din perioadele respective.

Articolul 118

(1) În cazul persoanelor care au urmat cursurile de zi ale unor instituții de învățământ superior, dovada absolvirii cursurilor de zi și a duratei normale a studiilor se face cu diploma însoțită de foaia matricolă sau, după caz, de adeverință din care să rezulte forma de învățământ, durata normală și perioada studiilor.

(2) În cazul persoanelor care au urmat cursurile de zi ale unor instituții de învățământ superior în străinătate, documentele doveditoare se prezintă traduse și legalizate.

(3) În situația persoanelor care pot dovedi, prin acte, imposibilitatea obținerii documentelor care atestă forma de învățământ și durata studiilor, valorificarea perioadelor respective se face în baza declarației pe propria răspundere autentificate.

Articolul 119

(1) În situația schimbării gradului de invaliditate, după intrarea în vigoare a legii, pentru o pensie stabilită pe baza legislației anterioare, pensia aferentă noului grad de invaliditate se stabilește potrivit prevederilor legii, considerându-se îndeplinite condițiile referitoare la stagiul de cotizare necesar, existente la data înscrierii la pensie.

(2) La stabilirea pensiei de invaliditate, corespunzătoare noului grad de invaliditate, se valorifică și stagiile de cotizare realizate în perioada de invaliditate, iar stagiul potențial se determină conform prevederilor [art. 66](#) și [art. 87 alin. \(1\) din lege](#).

(3) În situația prevăzută la [alin. \(2\)](#) nu se valorifică perioadele în care persoana a avut calitatea de asigurat în baza unui contract de asigurare conform [art. 61 alin. \(2\) din lege](#).

Articolul 120

(1) Pensii anticipate și anticipate parțiale, stabilite potrivit legislației anterioare intrării în vigoare a legii, devenite pensii anticipate conform [art. 144 alin. \(3\) - \(4\)](#) și [art. 146 din lege](#), devin pensii pentru limită de vârstă la împlinirea vârstelor standard de pensionare prevăzute în [anexa nr. 5 la lege](#) sau, după caz, a vârstelor standard reduse potrivit legislației în vigoare, cu respectarea condiției privind stagiul minim de cotizare contributiv, sau, după caz, stagiul complet de cotizare contributiv, potrivit legii.

(2) Transformarea pensiilor prevăzute la [alin. \(1\)](#) în pensie pentru limită de vârstă se face prin eliminarea diminuării, după caz, și valorificarea perioadelor asimilate, a eventualelor stagii de cotizare realizate în perioada de anticipare și a perioadelor de stagiul de cotizare nevalorificate la stabilirea pensiilor anticipate și anticipate parțiale.

Articolul 121

(1) Pensia poate fi recalculată, la cerere, prin adăugarea veniturilor și/sau a stagiilor de cotizare, precum și valorificarea altor documente de natură să conducă la modificarea drepturilor de pensie, nevalorificate la stabilirea acesteia.

(2) Pensia pentru limită de vârstă poate fi recalculată, la cerere, prin adăugarea stagiilor de cotizare realizate după data înscrierii la pensie, o singură dată într-un an calendaristic.

(3) Pensii anticipate prevăzute la [art. 144 alin. \(3\) - \(4\) din lege](#) se recalculează, la cerere, și prin valorificarea perioadelor asimilate nevalorificate la stabilirea acestora, conform prevederilor [art. 94 alin. \(5\) din lege](#).

(4) La recalcularea pensiilor anticipate prevăzute la [art. 144 alin. \(4\) din lege](#), stabilite potrivit legislației anterioare intrării în vigoare a legii, în condițiile [alin. \(1\)](#), se calculează numărul de puncte aferent stagiului/veniturilor adăugate potrivit legii și se menține procentul de diminuare, calculat la data stabilirii pensiei anticipate parțiale.

(5) La recalcularea pensiilor de invaliditate în condițiile [alin. \(1\)](#), stabilite potrivit legislației anterioare intrării în vigoare a legii, se calculează numărul de puncte aferent stagiului/veniturilor adăugate potrivit legii, iar numărul de puncte aferent stagiului potențial se determină cu respectarea condițiilor și modalității de calcul de la ultima decizie de stabilire/modificare a drepturilor de pensie.

(6) Pensia poate fi recalculată, la cerere, în cazul depunerii unor declarații rectificative de natură a modifica veniturile și/sau stagiile de cotizare valorificate inițial la stabilirea acesteia.

(7) În situația în care, ca urmare a recalculării drepturilor de pensie, conform prevederilor [art. 94 alin. \(5\) din lege](#), prin valorificarea venitului total lunar realizat, prevăzut la [art. 139 alin. \(1\) din lege](#), rezultă un quantum al pensiei mai mic decât cel aflat în plată, se acordă numărul de puncte rezultate în urma recalculării și quantumul în condițiile [art. 144 alin. \(6\) din lege](#).

(8) Drepturile recalculate potrivit [alin. \(1\)-\(7\)](#) se acordă începând cu luna următoare celei în care a fost înregistrată solicitarea. Modelul cererii de recalculare a pensiei este prevăzut în [anexa nr. 16](#).

Articolul 122

(1) Cererile înregistrate și nesoluționate până la data intrării în vigoare a legii se soluționează cu respectarea prevederilor legale în vigoare la data înregistrării cererii.

(2) Prin excepție de la [alin. \(1\)](#), pentru persoanele care îndeplinesc condițiile de pensionare pentru limită de vârstă, pensie anticipată sau pensie anticipată parțială în data de 31 august 2024, zi nelucrătoare, dar depun cererea de pensionare în data de 2 septembrie 2024, respectiv prima zi lucrătoare de la data îndeplinirii condițiilor de pensionare, cererea de pensionare se soluționează cu respectarea prevederilor legale în vigoare la data îndeplinirii condițiilor pentru acordarea categoriei de pensie solicitate.

(3) În situația cererilor înregistrate înainte de intrarea în vigoare a legii, prin care se solicită pensii de urmaș, stabilite din pensii în plată ai căror titulari au decedat în luna august 2024, drepturile de pensie de urmaș se stabilesc potrivit legislației anterioare și se plătesc începând cu data de 1 septembrie 2024.

(4) În situația cererilor de recalculare înregistrate în luna august 2024, prin care se solicită recalcularea pensiilor anticipate parțiale stabilite potrivit legislației anterioare intrării în vigoare a legii, se calculează numărul de puncte aferent stagiului/veniturilor adăugate și se recalculează procentul de diminuare, după caz, potrivit legii în vigoare la data înregistrării cererii, și ulterior se aplică prevederile [art. 144 alin. \(4\) din lege](#), în condițiile [alin. \(1\)](#).

Articolul 123

(1) În situația cererilor înregistrate în luna septembrie 2024, cu respectarea termenelor prevăzute la [art. 90 alin. \(4\) lit. d\) din lege](#), prin care se solicită pensii de urmaș ai căror titulari au decedat în luna august 2024, drepturile de pensie de urmaș se stabilesc potrivit legislației în vigoare la data decesului.

(2) Pensia de urmaș se stabilește potrivit legislației în vigoare la data împlinirii vârstei standard de pensionare, în situația cererilor depuse în luna septembrie 2024, dacă condițiile de pensionare au fost îndeplinite în luna august 2024, conform prevederilor [art. 90 alin. \(4\) lit. e\) din lege](#).

Articolul 124

Formularele de decizii utilizate în activitatea de acordare a prestațiilor se aprobă prin ordin al președintelui CNPP, emis în termen de 30 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei hotărâri și care se publică în Monitorul Oficial al României.

Capitolul VII

Dispoziții finale

Articolul 125

(1) Pensiile stabilite în baza legislației anterioare intrării în vigoare a legii, devenite pensii conform [art. 144 din lege](#), se recalculează din oficiu, potrivit dispozițiilor [art. 155 din lege](#).

(2) În situația în care, ca urmare a recalculării drepturilor de pensie, conform [alin. \(1\)](#), prin valorificarea venitului total lunar realizat, prevăzut la [art. 139 alin. \(1\) din lege](#), rezultă un quantum al pensiei mai mic decât cel aflat în plată, se acordă numărul de puncte rezultate în urma recalculării și quantumul în condițiile [art. 144 alin. \(6\) din lege](#).

Articolul 126

(1) Sumele încasate necuvenit cu titlu de prestații de asigurări sociale se recuperează, pe baza deciziei emise de casa teritorială de pensii, ce constituie titlu executoriu, cu respectarea termenului general de prescripție de 3 ani.

(2) Termenul general de prescripție curge de la data constatării prejudiciului creat prin plăți necuvenite, respectiv de la data emiterii deciziei prevăzute la [alin. \(1\)](#).

(3) Debitul reprezentând prejudiciul creat din plăți necuvenite se constituie pentru luni întregi, începând cu luna în care s-a făcut constatarea.

(4) Debitele reprezentând prestații de asigurări sociale mai mici de 40 lei se stabilesc pe baza deciziei emise de casa teritorială de pensii, nu se înregistrează în evidența debitorilor și nu se mai urmăresc în vederea recuperării.

(5) În situațiile prevăzute la [art. 156 alin. \(7\) din lege](#), casa teritorială de pensii are obligația de a se adresa instituțiilor abilitate în vederea identificării persoanei care a încasat necuvenit sumele respective.

Articolul 127

Casele teritoriale de pensii calculează, rețin și virează, în cadrul competențelor legale, impozitul pe veniturile din pensii și orice alte obligații către alte fonduri, stabilite de legislația în vigoare, la data efectuării plății.

Articolul 128

(1) În situația persoanelor care solicită pensie de invaliditate și care au realizat stagii de cotizare atât în sistemul public de pensii, cât și în sistemele proprii de asigurări sociale neintegrate acestuia, stagiul potențial se acordă de către ultimul sistem în care persoana a fost asigurată.

(2) În situația persoanelor care la data pensionării de invaliditate sunt asigurate simultan în două sau mai multe sisteme de asigurări sociale, stagiul potențial se acordă de către sistemul în care a realizat cel mai mare stagiul de cotizare.

(3) În situația pensionarilor de invaliditate gradul I, indemnizația pentru însoțitor se acordă cu respectarea regulilor prevăzute la [alin. \(1\)](#) și [\(2\)](#).

Articolul 129

(1) Stagiile de cotizare, respectiv vechimea în muncă sau vechimea în serviciu efectiv realizată în sisteme neintegrate sistemului public de pensii, se au în vedere la deschiderea dreptului la pensie pentru limită de vârstă la împlinirea vârstei standard de pensionare prevăzute în [anexa nr. 5 la lege](#) și la deschiderea dreptului de pensie de invaliditate.

(2) Calculul pensiei din sistemul public de pensii se realizează doar pentru stagiul de cotizare din sistemul public de pensii.

Articolul 130

[Anexele nr. 1-16](#) fac parte integrantă din prezentele norme.

Anexa nr. 1

la norme

Nr. /
NOTĂ privind locurile de muncă încadrate în condiții speciale/deosebite, după caz, potrivit Avizului reevaluat/reînnoit pentru încadrarea locurilor de muncă în condiții speciale/deosebite nr. /
A. Datele de identificare a unității inițiale căreia i s-a emis avizul reevaluat/reînnoit pentru încadrarea locurilor de muncă în condiții speciale/deosebite: denumirea unității, cu sediul în localitatea, str. nr., județul, cod unic de înregistrare/cod fiscal, nr. de înregistrare la registrul comerțului
B. Datele de identificare a unității care a preluat locurile de muncă specificate în avizul reevaluat/reînnoit pentru încadrarea locurilor de muncă în condiții speciale/deosebite: denumirea unității, cu sediul în localitatea, str. nr., județul, cod unic de înregistrare/cod fiscal, nr. de înregistrare la registrul comerțului
Locurile de muncă au fost preluate total/parțial conform listei anexate.
Conducătorul unității, (numele, prenumele, semnătura și ștampila)

Anexa nr. 2

la norme

Date de identificare a unității

.....

.....

Nr. /

LISTA

asiguraților care au desfășurat activități pe toată durata programului normal de lucru
din luna respectivă la locurile de muncă încadrate în condiții speciale/programului normal de lucru
la locurile de muncă încadrate în condiții deosebite, după caz, specificate în:

- Avizul privind menținerea încadrării în condiții speciale de muncă nr. /
- Avizul de reînnoire privind locurile de muncă încadrate în condiții deosebite de muncă nr. /

Nr. crt.	Numele și prenumele	Codul numeric personal	Locul de muncă (atelier/secție/compartiment)	Perioada (de la până la)	Observații
----------	---------------------	------------------------	--	--------------------------------------	------------

Sub sancțiunile prevăzute la [art. 326 din Legea nr. 286/2009 - Codul penal](#), declarăm conformitatea înscrisurilor din prezenta listă.

Conducătorul unității,

.....
(numele, prenumele, semnătura și ștampila)

Anexa nr. 3

la norme

Nr. din

CERERE
privind acordarea pensiei pentru limită de vârstă

Către Casa Teritorială de Pensii
Subsemnatul(a),, având codul numeric personal,
domiciliat(ă) în localitatea, str. nr., bl., sc., et.
....., ap., județul, posesor/posesoare al (a) actului de identitate seria nr.
....., eliberat de la data de, născut(ă) la data de în
localitatea/județul, fiul (fiica) lui și al (a), nr.
telefon, adresă de e-mail: solicit înscrierea la pensie pentru limită de vârstă.

În acest scop depun, după caz, următoarele documente:

- carnet de muncă seria nr., în original și copie;
- carnet de asigurări sociale seria nr., în original și copie;
- carnetul de pensii și asigurări sociale pentru membrii CAP (original și copie);
- carnetul de pensii și asigurări sociale pentru țăranii cu gospodărie individuală din zonele necooperativizate (original și copie);
- livret militar seria nr., în copie;
- buletin/carte de identitate seria nr., în copie;
- certificat de naștere și/sau certificate de căsătorie seria nr., în copie;
- *) certificat de naștere copil, în copie

Seria și numărul

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

- *) hotărârea judecătorească definitivă prin care s-a încuviințat adopția, nr. din, în copie;
- diploma de studii însoțită de foaia matricolă sau adeverința de certificare a perioadelor de studii învățământ superior nr. din, copie/original, după caz;
- adeverință privind sporurile la salariu nr. din, în original;
- adeverință privind grupa superioară/condiții de muncă nr. din, în original;
- adeverință eliberată de angajator/angajatorii la care își desfășoară activitatea, cu datele de identificare ale acestuia/acestora, în vederea informării cu privire la emiterea deciziei de pensie, conform [art. 93 alin. \(7\) din lege](#), nr. din (original);
- alte acte pentru dovedirea perioadelor de activitate și a veniturilor realizate, în original.

Declar pe propria răspundere, sub sancțiunile prevăzute de [Codul penal](#) pentru declarații false, că:

- sunt/nu sunt asigurat(ă);
- primesc/nu primesc o altă pensie sau ajutor social - dosar nr.;
- primesc/nu primesc pensie din alt sistem de pensii integrat sistemului public de pensii - dosar nr.;
- primesc/nu primesc pensie din alt sistem de pensii neintegrat sistemului public de pensii - dosar nr.;
- primesc/nu primesc indemnizație - dosar nr.;
- primesc/nu primesc indemnizație de șomaj;
- primesc/nu primesc indemnizație acordată persoanelor cu handicap;
- *) am/nu am crescut copii până la vârsta de 16 ani, respectiv timp de cel puțin 13 ani, în cazul copiilor adoptați, după caz.

Declar că îmi exprim acordul cu privire la prelucrarea datelor, în scopul și pentru îndeplinirea atribuțiilor legale ale instituției, cu respectarea prevederilor [Regulamentului \(UE\) 2016/679](#) al Parlamentului European și al Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a [Directivei 95/46/CE](#) ([Regulamentul general](#) privind protecția datelor).

Mă oblig a anunța, în termen de 15 zile, casei teritoriale de pensii orice schimbare ce va surveni în cele declarate mai sus.

În cazul în care nu îmi voi respecta declarația asumată prin prezenta cerere, mă oblig să restitui integral sumele încasate nelegal, suportând rigorile legii.

Data	Semnătura
------------	-----------------

*) Se va completa doar în situația femeilor care solicită acordarea pensiei pentru limită de vârstă în baza prevederilor [art. 51 din lege](#).

Anexa nr. 4

la norme

Nr. din

CERERE
privind acordarea pensiei anticipate

Către Casa Teritorială de Pensii

Subsemnatul(a),, având codul numeric personal domiciliat(ă) în localitatea, str. nr., bl., sc., et., ap., județul, posesor/posesoare al (a) actului de identitate seria nr., eliberat de la data de, născut(ă) la data de în localitatea/județul, fiul (fiica) lui și al (a), nr. telefon, adresă de e-mail:, solicit înscrierea la pensie anticipată.

În acest scop depun, după caz, următoarele documente:

- carnet de muncă seria nr., în original și copie;
 - carnetul de pensii și asigurări sociale pentru membrii CAP (original și copie);
 - carnetul de pensii și asigurări sociale pentru țăranii cu gospodărie individuală din zonele necooperativizate (original și copie);
 - carnet de asigurări sociale seria nr., în original și copie;
 - livret militar seria nr., în copie;
 - buletin/carte de identitate seria nr., în copie;
 - certificat de naștere și/sau certificate de căsătorie seria nr., în copie;
 - diplomă de studii însoțită de foaia matricolă sau adeverință de certificare a perioadelor de studii învățământ superior nr. din, copie/original, după caz;
 - adeverință privind sporurile la salariu nr. din, în original;
 - adeverință privind grupa superioară/condiții de muncă nr. din, în original;
 - adeverință eliberată de angajator/angajatorii la care își desfășoară activitatea, cu datele de identificare ale acestuia/acestora, în vederea informării cu privire la emiterea deciziei de pensie, conform [art. 93 alin. \(7\) din lege](#), nr. din (original);
 - alte acte pentru dovedirea perioadelor de activitate și a veniturilor realizate, în original.
- Declar pe propria răspundere, sub sancțiunile prevăzute de Codul penal pentru declarații false, că:
- sunt/nu sunt asigurat(ă);
 - primesc/nu primesc o altă pensie sau ajutor social - dosar nr.;
 - primesc/nu primesc pensie din alt sistem de pensii integrat sistemului public de pensii - dosar nr.;
 - primesc/nu primesc pensie din alt sistem de pensii neintegrat sistemului public de pensii - dosar nr.;
 - primesc/nu primesc indemnizație - dosar nr.;
 - primesc/nu primesc indemnizație de șomaj;
 - primesc/nu primesc indemnizație acordată persoanelor cu handicap.

Declar că îmi exprim acordul cu privire la prelucrarea datelor, în scopul și pentru îndeplinirea atribuțiilor legale ale instituției, cu respectarea prevederilor [Regulamentului \(UE\) 2016/679](#) al Parlamentului European și al Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a [Directivei 95/46/CE](#) ([Regulamentul general](#) privind protecția datelor).

Mă oblig a anunța, în termen de 15 zile, casei teritoriale de pensii orice schimbare ce va surveni în cele declarate mai sus.

În cazul în care nu îmi voi respecta declarația asumată prin prezenta cerere, mă oblig să restitui integral sumele încasate nelegal, suportând rigorile legii.

Data	Semnătura
------------	-----------------

Anexa nr. 5

la norme

DECLARAȚIE PE PROPRIA RĂSPUNDERE

pentru determinarea statului de ședere obișnuită, conform prevederilor [art. 5 alin. \(1\) din lege](#),
în cazul persoanelor care intră sub incidența instrumentelor juridice internaționale la care România este parte

Subsemnatul(a),, având codul numeric personal, număr de telefon, adresă de e-mail, domiciliul în localitatea, str. nr., bl., sc., et., ap., județul/provincia /departamentul/regiunea, țara, și locul de ședere obișnuită în localitatea, str. nr., bl., sc., et., ap., județul/provincia/departamentul /regiunea, țara, posesor/posesoare act identitate seria nr. eliberat de la data de, născut(ă) la data de în localitatea/județul /provincia/departamentul/regiunea, fiul (fiica) lui și al (a), cunoscând dispozițiile art. 326 din Codul penal,

formulez următoarea declarație:

declar pe propria răspundere, sub sancțiunile prevăzute de Codul penal al României pentru declarații neadevărate, că:

1. ☐ sunt stabilit pe teritoriul^{^i} de la data de
2. ☐ mă deplasez pe teritoriul^{^ii}
3. ☐ dețin ☐ nu dețin o locuință în proprietate pe teritoriul^{^iii}
4. ☐ dețin ☐ nu dețin alte bunuri imobile în proprietate pe teritoriul^{^iv}
5. ☐ statul în care sunt angajat/angajată este^{^v}, în calitate de^{^vi} la^{^vii}
6. ☐ am fost/☐ nu am fost angajat/angajată/desfășurat activitate profesională într-un alt stat în afară de România
a) în cazul unui răspuns afirmativ, precizați statul/statele
7. ☐ statul în care este angajat/angajată soțul/soția este^{^viii}
8. ☐ statul în care urmează studiile copiii aflați în întreținerea mea este^{^ix}
9. ☐ statul în care am reședința fiscală este^{^x}
10. ☐ am/☐ nu am depus nicio cerere de acordare a unor drepturi de pensie de bătrânețe (pentru limită de vârstă, anticipată), de invaliditate, de urmaș, la instituția competentă în materie de pensii din alt stat/la o altă instituție cu atribuții în materie de pensii din România
a) în cazul unui răspuns afirmativ, se vor face mențiuni cu privire la cererea depusă, precum:
(i) denumirea și adresa instituției
- (ii) tipul de cerere depusă
- (iii) data depunerii cererii
- (iv) informații referitoare la modul de instrumentare a cererii, dacă este cunoscut
11. beneficiez/ nu beneficiez de drepturi bănești acordate de casele teritoriale de pensii (pensie sau indemnizații acordate în baza unor legi speciale)
a) în cazul unui răspuns afirmativ, se vor face mențiuni cu privire la:
(i) denumirea și adresa instituției plătitoare
- (ii) categoria de drepturi de care beneficiez
- (iii) numărul deciziei
12. ☐ beneficiez/☐ nu beneficiez de prestații de boală/de maternitate/de pensie/de accidente de muncă și boli profesionale/de deces/de șomaj/de prepensionare/familiale acordate de instituții din alt stat
a) în cazul unui răspuns afirmativ, se vor face mențiuni cu privire la:
(i) denumirea și adresa instituției plătitoare
- (ii) categoria de drepturi de care beneficiez
- (iii) data acordării

Declar că îmi exprim acordul cu privire la prelucrarea datelor, în scopul și pentru îndeplinirea atribuțiilor legale ale instituției, cu respectarea prevederilor [Regulamentului \(UE\) 2016/679](#) al Parlamentului European și al Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a [Directivei 95/46/CE](#) ([Regulamentul general](#) privind protecția datelor).

Data Semnătura

Termenul-limită de transmitere a declarației către casa teritorială de pensii competentă:

Instituția căreia îi este adresată prezenta declarație:

Coordonate de contact ale casei teritoriale de pensii competente:

^{^i} A se menționa statul.

^{^ii} A se menționa statul și frecvența.

^{^iii} A se menționa statul/statele.

^{^iv} A se menționa statul/statele.

^{^v} A se menționa statul.

^{^vi} A se menționa ocupația.

^{^vii} A se menționa angajatorul, dacă există.

^viii A se menționa statul.

^ix A se menționa statul.

^x A se menționa statul.

Anexa nr. 6

la norme

Nr. din

CERERE

pentru acordarea pensiei de invaliditate

Către Casa Teritorială de Pensii

Subsemnatul(a),, având codul numeric personal, domiciliat(ă) în localitatea, str. nr., bl., sc., et., ap., județul, posesor/posesoare al (a) actului de identitate seria nr., eliberat de la data de, născut(ă) la data de în localitatea/județul, fiul (fiica) lui..... și al (a), nr. telefon, adresă de e-mail, solicit înscrierea la pensie de invaliditate.

În acest scop depun, după caz, următoarele documente:

- carnet de muncă seria nr., în original și copie;
- carnetul de pensii și asigurări sociale pentru membrii CAP (original și copie);
- carnetul de pensii și asigurări sociale pentru țăranii cu gospodărie individuală din zonele necooperativizate (original și copie);
- carnet de asigurări sociale seria nr., în original și copie;
- livret militar seria nr., în copie;
- buletin/carte de identitate seria nr., în copie;
- certificat de naștere și/sau certificate de căsătorie seria nr., în copie;
- diploma de studii însoțită de foaia matricolă sau adeverința de certificare a perioadelor de studii învățământ superior nr. din, copie/original, după caz;
- adeverință privind sporurile la salariu nr. din, în original;
- adeverință privind grupa superioară/condiții de muncă nr. din, în original;
- alte acte pentru dovedirea perioadelor de activitate și a veniturilor realizate, în original;
- adeverință din care să reiasă data încetării plății indemnizației pentru incapacitate temporară de muncă sau, după caz, data încetării calității de asigurat, în original;
- decizia medicală asupra capacității de muncă nr. din, în original;
- FIAM pentru accident de muncă nr. din, în copie;
- BP2 pentru boală profesională nr. din, în copie;
- adeverință eliberată de angajatorul/angajatorii la care își desfășoară activitatea, cu datele de identificare ale acestuia/acestora, în vederea informării cu privire la emiterea deciziei de pensie, conform [art. 93 alin. \(7\) din lege](#), nr. din (original).

Declar pe propria răspundere, sub sancțiunile prevăzute de Codul penal pentru declarații false, că:

- sunt/nu sunt asigurat(ă);
- primesc/nu primesc o altă pensie sau ajutor social - dosar nr.;
- primesc/nu primesc pensie din alt sistem de pensii integrat sistemului public de pensii - dosar nr.;
- primesc/nu primesc pensie din alt sistem de pensii neintegrat sistemului public de pensii - dosar nr.;
- primesc/nu primesc indemnizație - dosar nr.;
- primesc/nu primesc indemnizație de șomaj;
- primesc/nu primesc indemnizație acordată persoanelor cu handicap.

Declar că îmi exprim acordul cu privire la prelucrarea datelor, în scopul și pentru îndeplinirea atribuțiilor legale ale instituției, cu respectarea prevederilor [Regulamentului \(UE\) 2016/679](#) al Parlamentului European și al Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a [Directivei 95/46/CE](#) ([Regulamentul general](#) privind protecția datelor).

Mă oblig a anunța, în termen de 15 zile, casei teritoriale de pensii orice schimbare ce va surveni în cele declarate mai sus.

În cazul în care nu îmi voi respecta declarația asumată prin prezenta cerere, mă oblig să restitui integral sumele încasate nelegal, suportând rigorile legii.

Data	Semnătura
------------	-----------------

Anexa nr. 7

la norme

Nr. din

CERERE pentru acordarea pensiei de urmaș

Către Casa Teritorială de Pensii

Subsemnatul(a),, în calitate de soț supraviețuitor/fiu/fiică/tutore/curator, având codul numeric personal, domiciliat(ă) în localitatea, str. nr., bl., sc., et., ap., județul, posesor (posesoare) al (a) actului de identitate seria nr., eliberat(ă) de la data de, născut(ă) la data de în localitatea/județul, fiul (fiica) lui și al (a), nr. telefon, adresă de e-mail, solicit înscrierea la pensie de urmaș după susținătorul, decedat(ă) la data de, în calitate de asigurat/pensionar, având codul numeric personal/dosar pensie nr., pentru titularii (numele și calitatea):

1.;
2.;
3.;
4.;
5.

În acest scop depun, după caz, următoarele documente:

- carnet de muncă seria nr., în original și copie;
- carnetul de pensii și asigurări sociale pentru membrii CAP (original și copie);
- carnetul de pensii și asigurări sociale pentru țăranii cu gospodărie individuală din zonele necooperativizate (original și copie);
- carnet de asigurări sociale seria nr., în original și copie;
- livret militar seria nr., în copie;
- diploma de studii însoțită de foaia matricolă sau adeverința de certificare a perioadelor de studii învățământ superior nr. din, copie/original, după caz;
- adeverință privind sporurile la salariu nr. din, în original;
- adeverință privind grupa superioară/condiții de muncă nr. din, în original;
- alte acte pentru dovedirea perioadelor de activitate și a veniturilor realizate....., în original;
- act doveditor din care să reiasă cauza decesului;
- FIAM, pentru decesul cauzat de accident de muncă, nr. din, în copie;
- BP2 pentru decesul cauzat de boală profesională, nr. din, în copie;
- certificat medical constatator al decesului, nr. din, în copie;
- certificat de deces seria nr., în copie;
- act de stare civilă (buletin/carte de identitate, certificat de naștere, certificat de căsătorie);
- adeverința de studii;
- decizia medicală asupra capacității de muncă, nr. din, în original.

DECLARAȚIE

Declar pe propria răspundere, sub sancțiunile prevăzute de Codul penal pentru declarații neadevărate, că:

- nu am săvârșit infracțiunea de omor sau tentativă de omor asupra susținătorului decedat;
- sunt/nu sunt asigurat;
- nu realizez venituri lunare mai mari decât salariul minim brut pe țară garantat în plată;
- primesc/nu primesc indemnizații prevăzute de legi speciale - dosar nr.;
- primesc/nu primesc o altă pensie sau ajutor social - dosar nr.;
- primesc/nu primesc o altă pensie dintr-un sistem de pensii neintegrat sistemului public - dosar nr.;
- primesc/nu primesc indemnizație de șomaj;
- nu s-a desfășurat căsătoria cu susținătorul decedat;
- după decesul susținătorului nu m-am recăsătorit.

Declar că îmi exprim acordul cu privire la prelucrarea datelor, în scopul și pentru îndeplinirea atribuțiilor legale ale instituției, cu respectarea prevederilor [Regulamentului \(UE\) 2016/679](#) al Parlamentului European și al Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal

și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a [Directivei 95/46/CE](#) ([Regulamentul general](#) privind protecția datelor).

Mă oblig ca la împlinirea vârstei de 16 ani și la începerea fiecărui an școlar/universitar să prezint, în termen de 10 zile, casei teritoriale de pensii dovada continuării studiilor (în cazul copiilor urmași).

Mă oblig a anunța, în termen de 15 zile, casei teritoriale de pensii orice schimbare ce va surveni în cele declarate mai sus.

În cazul în care nu îmi voi respecta declarația asumată prin prezenta cerere, mă oblig să restitui integral sumele încasate nelegal, suportând rigorile legii.

Data	Semnătura
------------	-----------------

Anexa nr. 8

la norme

CERERE

pentru plata sumelor cuvenite și neîncasate de către pensionarul decedat

Se aprobă	Înregistrată cu nr. Din
(semnătura)	Viza pentru controlul financiar preventiv

Către

Subsemnatul(a),, având codul numeric personal, domiciliat(ă) în localitatea, str. nr., bl., sc., et., ap., județul, posesor (posesoare) al (a) actului de identitate seria nr., eliberat de la data de, în calitate de fiu/fică/soț supraviețuitor/părinte/moștenitor, nr. telefon, adresă de e-mail, vă rog ca, în baza dosarului nr. și a celorlalte acte, să aprobați plata:

– pensiei/indemnizației pe luna anul

Odată cu prezenta cerere depun și următoarele acte:

- certificat de deces, în copie;
- acte de stare civilă (solicitant);
- certificat de moștenitor.

Data	Semnătura
------------	-----------------

Anexa nr. 9

la norme

Institutul Național de Expertiză Medicală și Recuperare a Capacității de Muncă

Cabinetul de expertiză medicală a capacității de muncă

Nr. /

CERERE

pentru expertizarea medicală a capacității de muncă

Subsemnatul(a),, având codul numeric personal, domiciliat(ă) în localitatea, str. nr., bl., sc., ap., județul/sectorul, posesor (posesoare) al (a) buletinului/cărții de identitate seria nr., adresa de e-mail, nr. telefon, solicit expertizarea medicală a capacității de muncă în vederea încadrării în grad de invaliditate, conform [Legii nr. 360/2023](#) privind sistemul public de pensii.

Odată cu prezenta cerere depun și următoarele acte*):

1. cartea de identitate/buletinul de identitate []
2. bilete externare/scrise medicale []
3. referat medical eliberat de medicul curant []
4. analize medicale de laborator []
5. investigații imagistice []
6. explorări funcționale []
7. alte rezultate ale investigațiilor medicale []

8. documentul din care să rezulte cauza invalidității (FIAM sau fișa BP2) []
9. documentul care să ateste data ivirii invalidității, pentru cazurile prevăzute la [art. 74 lit. c\) din lege](#) []
10. adeverință cu nr. zile de concediu medical cumulată în ultimele 12/24 luni**) []

Declar pe propria răspundere că:

1. Adresa de corespondență este aceeași cu cea de domiciliu precizată în actul de identitate. []
2. Adresa de corespondență nu este aceeași cu cea de domiciliu precizată în actul de identitate, fiind următoarea:

Data	Semnătura
------------	-----------------

*) Actele se depun în original. În situații motivate de imposibilitatea obiectivă a procurării documentelor originale, acestea se pot depune în copie, cu respectarea dispozițiilor art. 67 alin. (5) din prezentele norme.

**) Pentru salariați, după caz.

Anexa nr. 10*)

la norme

ANCHETĂ SOCIALĂ

Nr. fișă Data....

PERSOANA EVALUATĂ:

Numele Prenumele

Vârsta

Adresa: str Nr Bl Sc.

Et Ap Localitate Sector/județ

Telefon

Studii: a) Fără; b) Generale; c) Medii; d) Superioare;

Sex: M/F

Starea civilă: necăsătorită; căsătorită; văduvă; divorțată, despărțit, concubinaj Copii: Da/Nu

EVALUARE SOCIALĂ:

Locuință:

- casă; apartament; garsonieră;
- Situată la: parter; etaj; cu/fără lift
- Se compune din: nr. camere:, bucatărie, baie, duș, W.C (situat în interior/exterior).....
- Încălzire: fără, centrală, cu lemne cărbuni, gaze, cu combustibil lichid
- Apă curentă: da/nu: rece caldă alte situații;
- Condiții de locuit:
- luminozitate adecvată/neadecvată;
- umiditate adecvată/neadecvată;
- igienă adecvată/neadecvată;

Locuința este prevăzută cu aparate electrocasnice: (aragaz, frigider, mașină de spălat, aspirator) Da/Nu.

Rețea de familie:

Trăiește: singur(ă); cu soț/soție; cu copii; cu alte rude; cu alte persoane;

Una dintre persoanele cu care locuiește este: bolnavă, cu dizabilități, dependentă de alcool;

Este ajutat de familie: Da/Nu; cu bani; cu mâncare, activități de menaj; Relațiile cu familia sunt: bune, cu probleme, fără relații;

Există risc de neglijare: Da/Nu

EVALUAREA SITUAȚIEI ECONOMICE:

Venit lunar propriu reprezentat de:

Pensie

Salariu

Șomaj

Alocații copii

Ajutor social

Alte venituri

EVALUAREA STĂRII DE SĂNĂTATE:

Diagnostic clinic

.....

.....

EVALUAREA GRADULUI DE DEPENDENȚĂ

Evaluarea autonomiei	Nu necesită supraveghere sau ajutor	Necesită supraveghere temporară și/sau ajutor parțial	Necesită supraveghere permanentă și/sau ajutor integral
A. Evaluarea statusului funcțional			
I. Activități de bază ale vieții de zi cu zi			
Igiena corporală (toaleta generală intimă, specială)			
Îmbrăcat, dezbrăcat (posibilitatea de a se îmbrăca, de a se dezbrăca, de a avea un aspect îngrijit)			
Alimentație (posibilitatea de a se servi și de a se hrăni singur)			
Igiena eliminărilor (continență)			
Mobilizare (trecerea de la o poziție la alta; ridicat - așezat, așezat-culcat etc., și mișcarea dintr-un sens în altul)			
Deplasarea în interior (deplasarea în interiorul camerei în care trăiește, cu sau fără baston, cadru, fotoliu rulant etc.)			
Comunicare (utilizarea mijloacelor de comunicare la distanță în scopul de a alerta: telefon, alarma, sonerie etc.);			
II. Activități instrumentale			
Prepararea hranei (capacitatea de a-și prepara singur mâncarea)			
Activități de menaj (efectuarea de activități menajere: întreținerea casei, spălatul rufelor, spălatul vaselor etc.)			
Gestiunea și administrarea bugetului și a bunurilor (gestionează propriile bunuri, bugetul, știe să folosească banii etc.)			
Efectuarea cumpărăturilor (capacitatea de a efectua cumpărăturile necesare pentru un trai decent)			
Respectarea tratamentului medical (posibilitatea de a se conforma recomandărilor medicale)			
Utilizarea mijloacelor de transport (capacitatea de a utiliza mijloacele de transport)			
Activități pentru timpul liber (persoana are activități culturale, intelectuale, fizice etc., solitare sau în grup).			
B. Evaluarea statusului senzorial și psihoafectiv			
1. Acuitate vizuală			
2. Acuitate auditivă			
3. Deficiență de vorbire			
4. Orientare			
5. Memorie			
6. Judecată			
7. Coerență			
8. Comportament			
9. Tulburări afective (prezența depresiei)			

NOTA: Pentru fiecare activitate evaluată se identifică trei posibilități:

0.

- activitate făcută fără ajutor, în mod obișnuit și corect;
- nu necesită supraveghere și ajutor.

1.

- activitate fără/ cu ajutor parțial și sau mai puțin corect;
- necesită supraveghere permanentă și/sau ajutor parțial.

2.

- activitate făcută numai cu ajutor;
- necesită supraveghere permanentă și/sau ajutor integral.

Evaluarea statusului funcțional și psihoafectiv se realizează avându-se în vedere condiția obligatorie de integritate psihică și mentală a persoanei pentru a fi aptă să efectueze activitățile de bază și instrumentale ale vieții de zi cu zi.

CONCLUZII:

.....

Anexa nr. 11

la norme

CERERE
 pentru acordarea ajutorului de deces

Se aprobă. (semnătura)	Înregistrată cu nr. din Viza pentru controlul financiar preventiv
------------------------------------	--

Către Casa Teritorială

Subsemnatul(a),, având codul numeric personal, domiciliat(ă) în, str. nr., bl., sc., et., ap., județul (sectorul), posesor (posesoare) al (a) buletinului/cărții de identitate seria nr., eliberat(ă) de, în calitate de, nr. telefon, adresă de e-mail, vă rog ca, în baza dosarului de pensie nr. și a celorlalte acte, să aprobați plata ajutorului de deces pentru, conform certificatului de deces nr. din, eliberat de Primăria, având calitatea de asigurat/pensionar/membru de familie.

Odată cu prezenta cerere depun și următoarele acte:

- a)** certificat de deces (original și copie);
- b)** act de identitate (original și copie);
- c)** actele de stare civilă din care rezultă calitatea de soț/soție, respectiv gradul de rudenie cu decedatul (original și copie), după caz;
- d)** dovada suportării cheltuielilor ocazionate de deces (original);
- e)** adeverință că, la data decesului, membrul de familie cu vârsta cuprinsă între 18 și 26 de ani urma o formă de învățământ organizată potrivit legii (original), după caz;
- f)** act medical emis sau vizat de medicul expert al asigurărilor sociale, prin care se atestă boala care l-a făcut inapt și data ivirii acesteia, în cazul copilului inapt în vârstă de peste 18 ani (original), după caz;
- g)** declarație olografă pe propria răspundere că membrul de familie, la data decesului, nu era asigurat sau pensionar, după caz;
- h)** dovada calității de asigurat în sistemul public de pensii, după caz;
- i)** procură specială, după caz;
- j)** extras de cont, după caz.

În susținerea cererii mele, declar pe propria răspundere și sub sancțiunile prevăzute de Codul penal referitoare la falsul în înscrisuri oficiale că am suportat cheltuielile ocazionate de deces, că nu am încasat și nu voi încasa ajutorul de deces de la nicio altă unitate.

Declar că îmi exprim acordul cu privire la prelucrarea datelor, în scopul și pentru îndeplinirea atribuțiilor legale ale instituției, cu respectarea prevederilor [Regulamentului \(UE\) 2016/679](#) al Parlamentului European și al Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a [Directivei 95/46/CE](#) ([Regulamentul general](#) privind protecția datelor).

Data	Semnătura
------------	--------------------

Anexa nr. 12.a

la norme

CERERE pentru acordarea ajutorului de deces

Se aprobă. (semnătura)	Înregistrată cu nr. din Viza pentru controlul financiar preventiv
------------------------------------	--

Către Casa Teritorială

Subsemnatul(a),, cod numeric personal, domiciliat (ă) în, str. nr., bl., sc., et., ap., județul (sectorul), posesor (posesoare) al (a) buletinului/cărții de identitate seria nr., eliberat (ă) de, nr. telefon, adresă de e-mail, în calitate de reprezentant legal/împuternicit al, sediul, codul de identificare fiscală, nr. telefon, adresă de e-mail, vă rog să aprobați plata ajutorului de deces pentru, având calitatea de asigurat/pensionar, conform certificatului de deces nr. din, eliberat de Primăria

Odată cu prezenta cerere depun și următoarele acte:

- a)** certificat de deces, în original și copie;
- b)** împuternicirea persoanei care reprezintă persoana juridică, după caz;
- c)** act de identitate reprezentant legal/împuternicit;
- d)** dovada suportării cheltuielilor ocazionate de deces, factura nr. (original);

- e) dovada calității de asigurat în sistemul public de pensii, după caz;
- f) procură specială, după caz;
- g) contract de prestări servicii cu persoana juridică, după caz;
- h) extras de cont.

În susținerea cererii, declar pe propria răspundere și sub sancțiunile prevăzute de Codul penal referitoare la falsul în înscrisuri oficiale că am suportat cheltuielile ocazionate de deces, că nu am încasat și nu voi încasa ajutorul de deces de la nicio altă unitate.

Declar că îmi exprim acordul cu privire la prelucrarea datelor, în scopul și pentru îndeplinirea atribuțiilor legale ale instituției, cu respectarea prevederilor [Regulamentului \(UE\) 2016/679](#) al Parlamentului European și al Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a [Directivei 95/46/CE](#) ([Regulamentul general](#) privind protecția datelor).

Data	Semnătura
------------	-----------------

Anexa nr. 12.b

la norme

CERERE pentru acordarea ajutorului de deces

Se aprobă. (semnătura)	Înregistrată cu nr. din Viza pentru controlul financiar preventiv
------------------------------------	--

Către Casa Teritorială

Subsemnatul(a),, cod numeric personal, domiciliat(ă) în, str. nr., bl., sc., et., ap., județul (sectorul), posesor (posesoare) al (a) buletinului/cărții de identitate seria nr., eliberat (ă) de, nr. telefon, adresă de e-mail, în calitate de reprezentant legal/împuternicit al, sediul, codul de identificare fiscală, nr. telefon, adresă de e-mail, vă rog să aprobați plata ajutorului de deces pentru, având calitatea de asigurat/pensionar, conform certificatului de deces nr. din, eliberat de Primăria

Odată cu prezenta cerere depun și următoarele acte:

- a) procură specială;
- b) contract de prestări servicii cu persoana juridică, după caz;
- c) certificat de deces, în original și copie;
- d) împuternicirea persoanei care reprezintă persoana juridică, după caz;
- e) act de identitate reprezentant legal/împuternicit;
- f) actele de stare civilă ale persoanei al cărei membru de familie a decedat, din care să rezulte calitatea de soț /soție, respectiv gradul de rudenie cu decedatul (original și copie), după caz;
- g) dovada că asiguratul/pensionarul a suportat cheltuielile ocazionate de deces (original);
- h) declarație olografă pe propria răspundere că membrul de familie nu era asigurat sau pensionar;
- i) adeverință că membrul de familie cu vârsta cuprinsă între 18 și 26 de ani urma o formă de învățământ organizată potrivit legii (original), după caz;
- j) act medical emis sau vizat de medicul expert al asigurărilor sociale, prin care se atestă boala care l-a făcut inapt și data ivirii acesteia, în cazul copilului inapt în vârstă de peste 18 ani (original), după caz;
- k) dovada calității de asigurat în sistemul public de pensii, după caz;
- l) extras de cont.

În susținerea cererii mele, declar pe propria răspundere și sub sancțiunile prevăzute de [Codul penal](#) referitoare la falsul în înscrisuri oficiale că am suportat cheltuielile ocazionate de deces, că nu am încasat și nu voi încasa ajutorul de deces de la nicio altă unitate.

Declar că îmi exprim acordul cu privire la prelucrarea datelor, în scopul și pentru îndeplinirea atribuțiilor legale ale instituției, cu respectarea prevederilor [Regulamentului \(UE\) 2016/679](#) al Parlamentului European și al Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a [Directivei 95/46/CE](#) ([Regulamentul general](#) privind protecția datelor).

Data	Semnătura
------------	-----------------

Anexa nr. 13

la norme

UNITATEA

C.U.I. /Cod fiscal

Adresa, telefon

Nr. /data

ADEVERINȚĂ

Se adeverește prin prezenta că domnul/doamna, născut/născută la data de în localitatea, județul, având codul numeric personal, a fost angajat/angajată cu contract individual de muncă la societatea¹⁾, în meseria/funcția, în perioada

Pe perioada²⁾ se încadrează în grupa I de muncă, în procent de, în baza prevederilor³⁾, activitate care se regăsește la poziția din [anexa nr. 2 la Legea nr. 360/2023](#) privind sistemul public de pensii.

Locul de muncă unde se desfășoară activitatea prevăzută în [anexa nr. 2 la Legea nr. 360/2023](#) a fost preluat de societatea, care se regăsește la poziția din [anexa nr. 3 la Legea nr. 360/2023](#).

Preluarea locului de muncă s-a făcut în baza⁴⁾, începând cu data de

Menționăm că prezenta adeverință s-a eliberat în baza documentelor, verificabile, aflate în arhiva societății, cunoscându-se atât prevederile [Codului penal](#) referitoare la falsul în înscrisuri oficiale, cât și prevederile legislației de reglementare a pensiilor din sistemul public, potrivit cărora angajatorul poartă întreaga răspundere pentru valabilitatea și corectitudinea actelor doveditoare utilizate la stabilirea drepturilor de pensie.

Conducătorul unității, (numele, prenumele, semnătura și ștampila)	
Direcția/Serviciul cu atribuții salarizare personal (numele, prenumele și semnătura)	Întocmit (numele, prenumele și semnătura)

¹⁾ Se completează cu denumirea societății sau, după caz, cu eventualele denumiri anterioare.

²⁾ Pentru perioada anterioară datei de 1 aprilie 2001.

³⁾ Se precizează actul normativ (număr, dată, poziție, anexă) în baza căruia a fost încadrat în grupa I de muncă, anterior datei de 1 aprilie 2001.

⁴⁾ Se înscriu actele normative sau alte documente care au reglementat această preluare.

Anexa nr. 14

la norme

Sporurile, indemnizațiile și majorările de retribuiții tarifare care, potrivit legislației anterioare datei de 1 aprilie 2001, au făcut parte din baza de calcul a pensiilor și care se utilizează la determinarea punctajelor lunare în baza prevederilor [art. 139 alin. \(3\) din Legea nr. 360/2023](#)

I. Sporul de vechime în muncă

1. Pentru perioada anterioară datei de 1 aprilie 1992, sporul de vechime în muncă se calculează automat, potrivit prevederilor [art. 139 alin. \(5\) din Legea nr. 360/2023](#) privind sistemul public de pensii și, în consecință, nu este necesară dovedirea acestuia prin adeverințe.

2. Pentru perioada de după 1 aprilie 1992, sporul de vechime utilizat este cel înregistrat în carnetul de muncă sau dovedit cu adeverințe.

II. Sporuri, indemnizații și majorări ale retribuiției tarifare prevăzute în [Legea retribuirii după cantitatea și calitatea muncii nr. 57/1974](#), cu modificările ulterioare. [Legea retribuirii după cantitatea și calitatea muncii nr. 57/1974](#), cu modificările ulterioare, a fost abrogată prin [Legea nr. 120/2000](#) privind declararea ca abrogate a unor acte normative, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 324 din 12 iulie 2000.

1. sporul pentru munca în condiții deosebite, acordat conform [art. 68 alin. \(1\)](#), stabilit anual prin Planul național unic de dezvoltare economico-socială;

2. majorarea retribuiției tarifare cu până la 10% pentru condiții grele de muncă, conform prevederilor [art. 68 alin. \(2\)](#), stabilită anual prin Planul național unic de dezvoltare economico-socială;

3. sporul de șantier acordat personalului nelocalnic, conform prevederilor [art. 69](#), stabilit anual prin Planul național unic de dezvoltare economico-socială;

4. indemnizația de până la 10% acordată șefului de echipă sau de brigadă care conduce formația de lucru, prevăzută la [art. 70](#) și în anexa nr. IV.

Pentru unele activități specifice cuantumul indemnizației era diferențiat, după cum urmează:

- 2,50-18 lei/zi, în industria minieră;
- până la 1,3% din retribuția realizată de formația condusă, în exploatarea forestieră;
- 5. majorarea retribuției tarifare cu procente cuprinse între 5% și 25%, acordată pentru categoriile de personal prevăzute în anexa nr. 10 la Decretul nr. 100/1979, cu modificările ulterioare;
- 6. indemnizația acordată personalului navigant și însoțitorilor personalului navigant aerian, în timpul zborului, prevăzută în anexa nr. IV;
- 7. majorarea retribuției tarifare lunare cu 1-2 clase pentru persoanele cărora li s-a conferit, în condițiile stabilite de lege, „gradația de merit”, astfel:
 - personalului de conducere din activitatea de cercetare științifică și inginerie tehnologică ([art. 121](#));
 - cadrelor didactice definitive cu o vechime în învățământ de cel puțin 30 de ani ([art. 143](#));
 - cadrelor sanitare cu o vechime în muncă de peste 30 de ani ([art. 152](#));
 - cadrelor de specialitate artistică încadrate la ultima gradație ([art. 159](#));
- 8. majorarea retribuției tarifare cu 5-10%, acordată muncitorilor încadrați la categoria a III-a inclusiv, care execută încălțăminte de tip „Romarta” și confecții din piele și blană, după comandă, la casele de modă [[anexa nr. IV cap. I lit. a](#)] „Muncitori calificați”;
- 9. majorarea retribuției tarifare cu 5%, acordată muncitorilor care lucrează la locurile de muncă direct productive în subteran [[anexa nr. IV cap. I lit. a](#)] „Muncitori calificați”;
- 10. majorarea retribuției tarifare cu până la 25% pentru personalul care a desfășurat activitate la spitalele „Elias” și „Alexandru Sahia”, Policlinica Corpului Diplomatic, Oficiul Farmaceutic nr. 3 și Institutul Național de Gerontologie și Geriatrie București ([anexa nr. V cap. II „Ocrotirea sănătății”](#));
- 11. majorarea retribuției tarifare cu până la 15% pentru personalul care a desfășurat activitate la Centrul Medical de Fonoaudiologie și Chirurgie Funcțională ([anexa nr. V cap. II „Ocrotirea sănătății”](#));
- 12. sumele acordate persoanelor care îndeplinesc funcția de șofer și în mod suplimentar efectuează și activități de taxare, primitor-distribuitor, gestionar, mânuitor de valori și altele similare ([anexa nr. IV cap. V pct. 2 „Auto și întreținere drumuri”](#));
- 13. majorarea retribuției tarifare cu 35% pentru nevăzătorii încadrați în gradul I de invaliditate și cu 15% pentru nevăzătorii încadrați în gradul al II-lea de invaliditate ([art. 197](#));
- 14. indemnizația corespunzătoare funcției de conducere, acordată:
 - profesorilor, conferențiarilor și lectorilor-șefi de lucrări titulari din învățământul superior, pentru perioada cât sunt numiți în funcții de conducere în unitățile de cercetare și inginerie tehnologică [[art. 121 alin. \(7\)](#)];
 - șefilor de programe de cercetare și de introducere a tehnologiilor care prezintă importanță deosebită, pe durata realizării programelor [[art. 121 alin. \(8\)](#)];
 - cadrelor medicale care îndeplinesc funcția de medic director și medic inspector din direcțiile sanitare, precum și cea acordată persoanelor care îndeplinesc funcția de inspector școlar din inspectoratele școlare ([art. 180](#) și [anexa nr. VI cap. II](#));
 - cadrelor sanitare care îndeplinesc funcții de conducere [[art. 150 alin. \(4\)](#) și [anexa nr. V cap. II „Ocrotirea sănătății”](#)];
 - cadrelor de specialitate artistică care în afara funcției artistice îndeplinesc funcții de conducere ([art. 160](#));
- 15. indemnizațiile acordate cadrelor didactice conform [art. 140](#), care:
 - îndeplinesc funcții de director și director adjunct de unitate școlară și șef catedră în învățământul superior;
 - desfășoară activitate de diriginte de clasă;
 - predau în același timp la 2-4 clase în învățământul primar;
- 16. majorarea retribuției tarifare cu două clase de retribuire pentru personalul care lucrează în casele de copii și în școlile speciale pentru copii cu deficiențe și cu o clasă de retribuire pentru profesorii de la liceele organizate pentru copii cu deficiențe;
- 17. sporul pentru munca în timpul nopții, acordat în condițiile prevăzute la [art. 72](#), de 15-25%, precum și cel acordat în condițiile prevăzute la [art. 106 alin. \(4\)](#), de 15-45%, pentru personalul din navigația fluvială;
- 18. sporul de până la 14% - care face parte din retribuția tarifară - acordat pentru muncitorii din alte meserii, precum și pentru personalul Centrului Național al Industriei Aeronautice Române și al unităților subordonate sau din alte unități care participă efectiv la realizarea, controlul și urmărirea fabricației tehnicii de aviație și la repararea acestora, așa cum este prevăzut la pct. 3 din nota de subsol din [anexa nr. IV cap. I lit. A.a\) la Legea nr. 57/1974, republicată](#);
- 19. indemnizația pentru conducerea formației de lucru în activitatea încărcări-descărcări, în procent de 10% din retribuția realizată în acord [[anexa nr. IV cap. V pct. 1 lit. c\)](#)];

20. indemnizația prevăzută la [art. 70](#), pentru conducătorul formației de lucru de docheri, care este de până la 10%, iar pentru docherul vincier este de până la 5% din retribuiția realizată în acord ([anexa nr. IV](#));

21. indemnizația prevăzută în [anexa nr. V cap. II lit. B](#) „Ocrotirea sănătății”, astfel:

Funcția	Indemnizația (lei)	
	cea mai mică	cea mai mare
1. Medic (farmacist) director	715	1.535
2. Medic (farmacist) director adjunct, director de institut sau de centru medical (fără personalitate juridică)	715	1.225
3. Medic-șef (dispensar policlinic, stație de salvare, centru de recoltare a sângelui), inspector sanitar-șef	310	880
4. Medic (farmacist, chimist, psiholog) șef de secție, de laborator și altele similare: medic-inspector	230	560
5. Soră medicală (oficiant medical, laborant, moașă, tehnician sanitar), șef de unitate, de laborator, de secție și altele similare	130	430

22. indemnizațiile și alte plăți pentru activități prestate în afara obligațiilor funcției de bază și care nu fac parte din retribuiție ([anexa nr. V cap. II](#) „Ocrotirea sănătății”), după cum urmează:

1. Medicii care asigură continuitatea în unitățile sanitare prin ore de gardă prestate peste timpul normal de muncă	până la retribuiția tarifară orară
2. Personalul sanitar care suplinește personalul aflat în concediu (de boală, de naștere, de studii) sau în alte situații similare	cu retribuiția tarifară orară
3. Membrii comisiilor de avizare medico-legală, ai comisiilor de expertiză și recuperare a capacității de muncă și ai comisiei medicamentului	75-155 lei pe ședință
4. Medicii curanți care acordă asistență medicală cadrelor din nomenclatura unităților medicale speciale	155-310 lei lunar pe familie asistată

23. indemnizațiile lunare care se acordă cadrelor artistice (actor, dirijor, regizor etc.) pentru îndeplinirea unor funcții de conducere în unitățile de artă și cinematografie în afara obligațiilor de serviciu de la funcția de bază, care nu fac parte din retribuiția tarifară ([anexa nr. V. cap. III](#)), astfel:

- director de unitate artistică	până la 1.615 lei
- director adjunct artistic	până la 1.100 lei
- șef secție artistică	până la 560 lei

24. indemnizația lunară pentru unele activități prestate în afara funcției de bază [[anexa nr. V cap. V lit. d\)](#)] de:

1. rector (Universitatea Cultural-Științifică București)	605-1.010 lei
2. prorector (Universitatea Cultural-Științifică București)	505-810 lei
3. director de curs universități cultural-științifice	410-610 lei
4. secretar de curs universități cultural-științifice	205-415 lei
5. director de cămin cultural:	
a) în comunele cu până la 4.000 de locuitori	205-310 lei
b) în comunele cu 4.000-6.000 de locuitori	260-415 lei
c) în comunele cu peste 6.000 de locuitori	360-520 lei
6. bibliotecar comunal	205-310 lei

25. indemnizația de conducere pe tipuri ([anexa nr. I lit. B la Legea nr. 57/1974, republicată](#)), astfel:

Indemnizația - lei -			Indemnizația - lei -		
Tipul	Minim	Maxim	Tipul	Minim	Maxim
A	160	280	N	430	990
B	160	330	O	430	1.040
C	160	380	P	480	1.090
D	220	430	R	480	1.140
E	220	510	S	560	1.210
F	220	560	T	560	1.260
G	280	610	U	610	1.310
H	280	670	V	610	1.360
I	280	720	W	660	1.410
J	330	770	X	660	1.510
K	330	820	Y	760	1.610
L	380	870	Z	760	1.730
M	380	940			

III. Alte sporuri

1. Sporul acordat personalului civil care a desfășurat activitate în cadrul unităților militare aparținând Ministerului Apărării Naționale și Ministerului Administrației și Internelor, stabilit pe tranșe astfel:

Perioada	Sporul	Actul normativ
1 noiembrie		

1969-1 februarie 1976	5% -25%	Hotărârea Consiliului de miniștri nr. 1.963/1969, art. 23
1 februarie 1976-1 aprilie 1991	4% -18%	Decretul nr. 163/1975, art. 24
1 aprilie 1991- 1 octombrie 1991	Până la 25%	Hotărârea Guvernului nr. 0309/1991, art. 22
1 octombrie 1991-1 iunie 1993	Până la 25%	Hotărârea Guvernului nr. 0672/1991, art. 25
1 iunie 1993-1 iulie 1994	Până la 25%	Hotărârea Guvernului nr. 0282/1993, art. 23
1 iulie 1994-16 iulie 1998	Până la 30%	Hotărârea Guvernului nr. 0366/1994, art. 23
16 iulie 1998	anulat	Introdus în salariul de bază potrivit Legii nr. 154/1998 privind sistemul de stabilire a salariilor de bază din sectorul bugetar și a indemnizațiilor pentru persoane care ocupă funcții de demnitate publică, cu modificările ulterioare

2. Majorarea de până la 20% a retribuției tarifare pentru persoanele care și-au desfășurat activitatea în societăți mixte

3. Majorarea cu 20-25% a retribuției tarifare a personalului român care și-a desfășurat activitatea în ambasade

IV. Alte sporuri acordate de către ministerele de resort, conform prevederilor actelor normative în vigoare în diverse perioade, evidențiate împreună cu salariile aferente în statele de plată și pentru care s-a datorat și s-a virat contribuția de asigurări sociale

V. Sporuri cu caracter permanent, în conformitate cu prevederile [Legii nr. 49/1992](#) pentru modificarea și completarea unor reglementări din legislația de asigurări sociale

- sporul de vechime în muncă (a se vedea pct. I);
- sporul pentru lucru în subteran, precum și pentru lucru pe platformele marine de foraj și extracție;
- indemnizația de zbor;
- sporul pentru condiții grele de muncă;
- sporul pentru lucrul sistematic peste programul normal;
- sporul pentru exercitarea unei funcții suplimentare;
- alte sporuri cu caracter permanent prevăzute de legislația specifică fiecărui domeniu de activitate sau prevăzute în contractele colective și individuale de muncă.

Mențione: aceste sporuri se utilizează la determinarea punctajului mediu anual atât pentru perioadele anterioare, cât și pentru cele ulterioare datei de 1 aprilie 1992, data intrării în vigoare a prevederilor [Legii nr. 49/1992](#).

VI. Adeverințele prin care se dovedesc aceste sporuri vor cuprinde:

- datele de identificare a persoanei;
- denumirea unității;
- perioada în care s-a lucrat, cu indicarea datei de începere și de încetare a raportului de muncă;
- funcția, meseria sau specialitatea exercitată;
- denumirea sporurilor, procentul sau suma acordată;
- perioada în care a primit sporul și temeiul în baza căruia s-a acordat;
- adeverințele vor purta număr, data eliberării, ștampila unității, precum și semnătura celui care angajează unitatea sau a persoanei delegate în acest sens de conducerea unității.

Adeverințele privind sporurile cu caracter permanent acordate în perioadele anterioare datei de 1 aprilie 2001 se vor prezenta numai în situațiile în care aceste sporuri nu sunt înregistrate în carnetul de muncă.

Mențione: pentru situațiile prevăzute la [art. 139 alin. \(3\) din Legea nr. 360/2023](#), la determinarea punctajelor lunare, sumele reprezentând:

- formele de retribuire în acord sau cu bucata, în regie ori după timp, pe bază de tarife sau cote procentuale;
- premiile anuale și premiile acordate în cursul anului pentru realizări deosebite;
- recompensele cu caracter limitat, acordate personalului din unele sectoare de activitate;
- al treisprezecelea salariu;
- formele de retribuire pentru „orele suplimentare” realizate peste programul normal de lucru;
- sporul acordat pentru personalul didactic care îndrumă practica psihopedagogică și care asigură perfecționarea de specialitate a învățătorilor și educatorilor;
- indemnizațiile de muncă nenormată;
- alte sporuri care nu au avut caracter permanent pentru care s-a datorat contribuția de asigurări sociale

se valorifică numai în situația dovedirii acestora prin adeverință întocmită conform modelului prevăzut în [anexa nr. 6 la lege](#).

Anexa nr. 15

la norme

Denumirea persoanei juridice care eliberează actul
Adresa: localitatea, str. nr., județul
Telefon, fax
E-mail
Nr. din

ADEVERINȚĂ

Adeverim că domnul/doamna, având codul numeric personal....., născut/născută la data de în localitatea, județul, fiul/fiica lui și al/a, a fost angajatul/angajata unității în perioada și a desfășurat activitate organizată pe schimburi, beneficiind de spor pentru munca prestată în timpul nopții, după cum urmează:

Nr. crt.	Perioada în care a desfășurat activitatea organizată pe schimburi		Sporul acordat pentru munca prestată în timpul nopții, conform legii (%)	Procentul mediu al sporului pentru munca prestată în timpul nopții (col. 3 + 8 31,51%)
	De la data	Până la data		
0	1	2	3	4*)

*) Se completează cu două zecimale.

Temeiul legal în baza căruia a fost acordat acest spor este

Prezenta adeverință a fost eliberată la cererea sus-numitului/sus-numitei, pe baza datelor cuprinse în arhiva aflată în păstrarea noastră, spre a-i servi la stabilirea/recalcularea pensiei.

Reprezentant legal:	Întocmit
Numele și prenumele	
Funcția	
Semnătura	

• 31,51% reprezintă ponderea medie a timpului de muncă prestată noaptea în totalul timpului de muncă dintr-o perioadă în care activitatea a fost organizată pe schimburi.

• În situația în care munca a fost prestată ocazional pe timp de noapte, în cadrul unor activități care nu erau organizate pe schimburi, adeverințele vor cuprinde sumele acordate, lună de lună, cu titlu de spor de noapte.

• În situația persoanelor care, prin natura sarcinilor de serviciu, au desfășurat activitate numai în timpul nopții, adeverințele vor cuprinde procentul în care, potrivit legii, sporul de noapte a fost acordat.

Anexa nr. 16

la norme

Nr. din

CERERE

pentru recalcularea pensiei

Către Casa Teritorială de Pensii

Subsemnatul(a),, având codul numeric personal, domiciliat(ă) în localitatea, str. nr., bl., sc., et., ap., județul /sectorul, posesor/posesoare al/a actului de identitate seria nr., eliberat de la data de, număr de dosar, număr de telefon, adresă de e-mail, născut(ă) la data de, în localitatea/județul/sectorul, fiul (fiica) lui și al (a), solicit:

– recalcularea conform [art. 94 din Legea 360/2023](#) privind sistemul public de pensii, prin adăugarea:

[] veniturilor totale lunare realizate în perioada:

[] stagiilor de cotizare realizate în perioada:

[] perioadelor asimilate realizate în perioada:

[] perioadelor de activitate desfășurate în grupe superioare/condiții deosebite și speciale de muncă;

[] sporurilor cu caracter permanent acordate în perioada:

[] altor documente.

În acest scop anexez următoarele documente:

.....
Declar că îmi exprim acordul cu privire la prelucrarea datelor, în scopul și pentru îndeplinirea atribuțiilor legale ale instituției, cu respectarea prevederilor [Regulamentului \(UE\) 2016/679](#) al Parlamentului European și al Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a [Directivei 95/46/CE](#) ([Regulamentul general](#) privind protecția datelor).

Data	Semnătura
.....	